

Redd Barna

magasinet 2/2021

Møt pandemiens
virkelige tapere

Krever samme
lek og fritid
som andre unge

Bygger skoler
på rekordtid i
flyktningleirer

FOTO: INGVL LIONES

REDD BARNAS VIDUNDERPOST

**TA BARN MED UT
I DEN STORE VERDEN**

Å GJERE EIN FORSKJELL FOR EI SJØSTJERNE

Ein eldre mann går langs stranda åleine ein morgon. Der får han sjå ein ung gut som står i vasskanten og kastar forsiktig sjøstjerner ut i sjøen.

– Kvifor gjer du dette? spør mannen.
– Eg kastar sjøstjernene ut i havet for å hjelpe dei til å overleve, svarar guten.
– Kvifor det då? spør mannen.
– Eg hjelper dei attende til der dei høyrer heime: havet. Det er snart fjære sjø. Når havet trekkjer seg tilbake, vert sjøstjernene liggande igjen på stranda. Der kjem dei til å tørke ut i sola og døy. Då er det betre at eg hjelper dei ut i vatnet.

Den gamle mannen kan ikkje anna enn å smile.
– Dette må du berre slutte med! Det er kilometer på kilometer med strand her, og titusenvís av sjøstjerner. Du kan ikkje redde alle – det er heilt umuleg! Å kaste nokre få ut i havet igjen gjer ingen forskjell!

Den unge guten lyttar høfleg til kva den andre har å seie. Så bøyer han seg ned, løfter opp ei sjøstjerne og kastar ho forsiktig ut i vatnet. Så ser han på mannen:

– Jo, for denne sjøstjerna gjorde eg no ein forskjell.

Denne historia har eg høyrd fleire gonger i det siste. Det er tydeleg at fortellinga om guten og sjøstjernene treff ein nerve i oss. Den er

enkel, mest som ei likning, og kanskje er det derfor den snakkar så sterkt og tydeleg til oss.

På vårt «Redd Barna-språk» blir historia omlag slik:

Verda der ute er uendeleg stor. Det er mange barn som treng hjelp, fleire enn vi kan telje. Vi kan ikkje hjelpe alle, men det skal ikkje hindre oss frå å gjere noko. For barnet som får vår hjelp, gjer vi ein forskjell som kan bety liv eller død.

Eg vil leggje til: Vi skal ikkje kjenne oss hjelpelausa, små og utilstrekkelege. Det

er alltid nokon vi kan måle oss mot som gjer meir enn det vi klarar eller har ressursar til. Kanskje mykje meir. Men det skal ikkje få oss til å miste motet eller motivasjonen.

Viss innsatsen din kan føre til at eitt barn overlever, lærer og er trygg, så er det strålande. Vi endrar verda for eitt og eitt barn om gongen.

God sommar!

Elin Toft

redaktør

magasinet@reddbarna.no

Redd Barna

Redd Barnas arbeid: Redd Barna kjemper for barns rettigheter og for at alle barn skal overleve, lære og være trygge – uansett hvem de er og hvor de bor. Vi er medlem av internasjonale Redd Barna, verdens største uavhengige bevegelse for barn, og arbeider for og med barn i rundt 120 land. Redd Barna er en medlems- og rettighetsbasert organisasjon med rundt 100 000 faddere, faste givere og medlemmer i Norge. Vi har hovedkontor i Oslo og regionkontorer i Oslo, Kristiansand, Bergen, Trondheim og Tromsø.

Kontakt Redd Barna

Besøksadresse Oslo: Storgat 38, inngang Hausmannsgate. **Postadresse:** Postboks 6902 St.Olavsplass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 09 00
Internett: www.reddbarna.no

Gavekonto: 8200.01.03000

Felles telefon for alle regionkontorer: 22 99 09 00

Regionkontor i Midt-Norge:

Verftsgata 4, 7042 Trondheim
Postboks 8881, 7481 Trondheim

Regionkontor i Vest-Norge:

Kong Oscars gate 62, 5017 Bergen

Regionkontor i Sør-Norge:

Tordenskjolds gate 11, 4612 Kristiansand

Regionkontor i Nord-Norge:

Storgata 88, 9008 Tromsø. Postboks 145, 9252 Tromsø

Regionkontor i Øst-Norge:

Storgata 38, inngang Hausmannsgate.
Postboks 6902 St.Olavsplass, 0130 Oslo

Redd Barna-magasinet

Utgiver: Redd Barna

Redaktør: Elin Toft

Ansvarlig redaktør: Ingrid Svendsen
Redaksjonen ble avsluttet 11. mai 2021.
Redd Barna-magasinet kommer ut fire

ganger i året i et gjennomsnittlig opplag på cirka 100 000 eksemplarer og distribueres vederlagsfritt til medlemmer og personer som slutter opp om organisasjonen. Signerte artikler står for forfatterens egen regning. Ettertrykk tillatt. Vennligst oppgi kilde.
Design og presentasjon: Spoon

E-post: magasinet@reddbarna.no

Trykk: Aller Trykk. ISSN 1503-7711

Redd Barna-magasinet er merket med det offisielle miljømerket Svanen, som er en garanti for at det merkede produktet holder en høy miljømessig standard. Aller Trykk, som trykker dette bladet, er godkjent som svanemerket bedrift. Det vi si at hele produksjonen følger strenge miljøkrav fra råvare til ferdig produkt.

Aller Trykk har i tillegg lisenser for EU-blomsten, FSC og Rainforest Alliance.

Redd Barna-magasinet er Miljøfyrtårn-sertifisert. Som Miljøfyrtårn tar vi bærekraft på alvor, og jobber kontinuerlig med miljøforbedringer og med å redusere våre klima- og miljøutslipp. Blant annet er Redd Barna-magasinet pakket i flerlagt biofilm, som er 100% nedbrytbar og skal kastes som matavfall.

Redd Barna har vært medlem av innsamlingskontrollen siden 1995. Stiftelsens formål er å ivareta allmennhetens interesser i at innsamlinger til humanitære, kulturelle og religiøse formål organiseres og gjennomføres på en betryggende måte, og at midlene forvaltes forsvarlig.

Synspunkter på Redd Barna-magasinet?
Tips eller ideer? Skriv til oss på
magasinet@reddbarna.no

FOTO: INGVL LIONES

Signe og pappa Andreas leter seg fram på kartet og finner til slutt Kambodsja. Vidunderpost åpner opp verden for barn og lærer dem om ulike land og kulturer på en spennende og morsom måte.
SIDE 24

INNHold

SIDE 4

Pandemiens store tapere

Større fattigdom og mer vold mot barn. Vi har vært i Uganda for å lære mer om hvordan stengte skoler rammer de mest sårbare, og hvordan Redd Barna møter utfordringene.

SIDE 14

Tilbake på skolebenken

Redd Barna samler nå alle krefter for å få barna trygt tilbake på skolen, for slik å stoppe skadevirkningene av covid-19 på barns utdanning.

SIDE 18

LHBTI-samarbeid

Redd Barna samarbeider med organisasjonen FRI i flere asiatiske land. Vi har møtt transpersoner i Nepal i ett av prosjektene Redd barna støtter.

SIDE 22

Er det mulig å bygge en ny skole på bare noen uker?

Ja, i en flyktningleir går mye an, forteller Ronit Cohen i spalten «Noe å skrive hjem om».

SIDE 32

En fritid uten fordommer

Barn og unge med funksjonsnedsettelser forteller hva som må gjøres for at alle barn skal få oppfylt sin rett til lek og fritid.

SIDE 44

Ny hovedsamarbeidspartner

Bedriften NorDan går nå inn i et samarbeid med Redd Barna, og gir en million kroner i tre år til prosjektet «Safe Back to School».

Her finner du Redd Barna-magasinet på nett

Redd Barna-magasinet har fått ny adresse på web. Gå inn på www.reddbarna.no og skroll et stykke nedover på første side, så finner du siste utgave av magasinet her. Vil du se på eldre utgaver av Redd Barna-magasinet, går du til magasinets arkivside som du finner her: www.reddbarna.no/redd-barna-magasinet/ Ønsker du å lese Redd Barna-magasinet på nett istedenfor å motta Redd Barna-magasinet i posten? Send oss en e-post på giverservice@reddbarna.no eller ring oss på 22 99 09 00, så stopper vi abonnementet ditt.

FOTO: ØYVIND TOFT/REDD BARNA

Landsmøte til høsten side 20

FOTO: SOFI LUNDIN

Vold mot barn øker side 10

PANDEMIENS STORE TAPERE

Brustne drømmer og håp som forsvant. Covid-19-pandemien har rammet sårbare barn hardt. Millioner av elever står fremdeles utenfor skolen – for mange vil det få konsekvenser for resten av livet.

I Uganda fører Covid 19-pandemien til stengte skoler, større fattigdom og mer vold mot barn. Les på de neste sidene om hvordan Redd Barna arbeider med disse utfordringene.

I UGANDA: SOFI LUNDIN (TEKST OG FOTO)

TOMME KLASSEROM TRUER BARNAS FRAMTID

Klasserommene har stått tomme i over et år. Ifølge lærerne på grunnskolen Olinga utenfor Gulu, vil skoleåpningen by på en rekke utfordringer. Mangel på vedlikehold har gjort at mange skoler og klasserom er i svært dårlig stand.

I Uganda er fortsatt rundt 13 millioner barn stengt ute fra skolene. Dette har ført til mer barnearbeid og flere tenåringsgraviditeter. – Nedstengingen av skolene har vært ekstremt tøff for sårbare familier, sier Dan Basija ved Redd Barnas kontor i Gulu.

Koronasituasjonen kom ikke helt uventet på det ugandiske skolevesenet. Da helsedepartementet registrerte den første koronasmittede i Uganda den 21. mars i fjor, hadde myndighetene allerede stengt skoler og universiteter på landsbasis.

– Nedstengingen av skolene har vært ekstremt tøff for sårbare familier. De fleste barna vi jobber med har falt helt utenfor undervisningen. Skolen er ikke bare et lærested, det er et sted der barn får trygghet og et måltid hver eneste dag. Redd Barna har registrert utallige tilfeller av barnearbeid, alkoholproblemer blant unge og tenåringsgraviditeter, og tusenvis av barn vil trolig aldri komme tilbake til skolen, sier Dan Basija, prosjektleder for Norad-programmet ved Redd Barnas kontor i Gulu. Han legger til:

Siden skolene stengte på landsbasis i mars 2020 har lærer Richard Odongkara, ved grunnskolen Olinga utenfor Gulu, gått fra hjem til hjem for å prøve å følge opp barnas undervisning hjemme.

– Mens enkelte barn har tilgang til digital undervisning og privatlærere, har sårbare barn havnet helt utenfor skolen. Vi er bekymret for om de noen gang kommer tilbake.

Myndighetene i Uganda har begynt en gradvis gjenåpning av skolene. Men det går sakte. Så langt er det bare et fåtall klasser som har fått begynne, og fortsatt er rundt 13 millioner barn hjemme. Det får

store konsekvenser, ikke minst ute i distriktene.

LÆRERE PÅ HUSBESØK

I landsbyen Olinga nord i Uganda møter vi Richard Odongkara, som har vært lærer i en årrekke. Noen barn sitter på en bambusmatte i skyggen av to trær og gjentar etter læreren, som leser høyt på engelsk. På et bord ved siden av bambusteppet lig-

Lærer Richard Odongkara går gjennom skolemateriellet som barna fått fra myndighetene. –Denne tiden er veldig krevende for både barn og oss lærere. Foreldrene deres har ikke gått på skole, noe som gjør at mange barn faller utenfor, sier Odongkara.

Ugandiske myndigheter har produsert en lærepakke som var tenkt til alle barn i grunnskoler og videregående skoler. Skolemateriellet er på engelsk, og er til liten nytte siden de fleste barn i Uganda kun snakker morsmålet acholi.

Justin Anwar sitter utenfor familiens hjem i landsbyen Buryugi sammen med datteren Susan. Faren har i samarbeid med Redd Barna startet et mobilt bibliotek for å hjelpe barn med alternativ undervisning.

ger myndighetenes studiemateriell, fordelt etter klassetrinn.

Da skolene stengte over hele landet 20. mars 2020, ble 15 millioner ugandiske barn og deres lærere sendt hjem. Men Odongkara ble ikke lenge hjemme. Han begynte i stedet å gå fra hjem til hjem for å følge opp barnas undervisning. På denne måten har han og to andre lærere ved grunnskolen Olinga prøvd å nå ut til skolens 800 barn.

Men jobben har ikke vært enkel.

– Nedstengingen av skolene har påvirket barna sterkt. Myndighetene har delt ut materiell, men de færreste får noe ut av hjemmeskolen. De sliter med å forstå bøkene, og de fleste foreldre kan hverken lese eller skrive. Vi lærere gjør så godt vi kan, men vi er altfor få til å kunne hjelpe alle, sier Odongkara.

Allerede i april i fjor begynte myndighetene å utforske forskjellige metoder for å hjelpe barn med hjemmeundervisningen, via blant annet radio og tv. Pakker med skolemateriell ble produsert og myndighetene brukte 840 millioner kroner på å produsere rundt ni millioner radioer til barn over hele landet, ifølge en artikkel i den nasjonale avisen Daily Monitor.

– Materiellet er på engelsk, men barna her forstår ikke engelsk godt nok. Derfor

”

Myndighetene har delt ut materiell, men de færreste får noe ut av hjemmeskolen. De sliter med å forstå bøkene, og de fleste foreldre kan hverken lese eller skrive.

RICHARD ODONGKARA, LÆRER

er det få som får noe ut av hjemmeskolen, sier Odongkara.

KREVER AT SKOLENE ÅPNES

Redd Barna har bidratt til produksjonen av skolemateriell ved å supplere materialet fra Ugandas utdanningsdepartement med en egen lærepackage som holder høyere kvalitet og er lettere å bruke for barna. Så langt har rundt 65 000 barn mottatt dette skolematerialet.

– Utdanningsdepartementet lovte lærepackage og radioer til alle barn, men det løftet har de ikke holdt. Det er per i dag mindre enn halvparten som har studiemateriell hjemme og kun et fåtall følger den radiobaserte undervisningen. Vi

prøver å fylle tomrommet, men jobben vi gjør er ikke tilstrekkelig, sier Basija. Han forteller at materialet nå skal trykkes på morsmålet acholi, noe som er en veldig god nyhet for barna som ikke forstår engelsk.

Samtidig er kravet om å åpne skolene unisont:

– Radioundervisning fungerer bare for de som både har radio og dekning, som mangler mange steder. Å åpne skolene er derfor den eneste løsningen for å gi utdanning og skape trygghet for barna. Det er ingen tvil om at denne krisen har skapt forskjeller mellom de som har og de som ikke har, sier Peninah Mbabazi ved Redd Barnas kontor i Kampala.

DRIVER MOBILE BIBLIOTEK

Justin Anwar sitter utenfor familiens hjem i landsbyen Buryugi sammen med tiårige Susan. Datteren leser høyt fra en bok, mens faren, som er grunnskolelærer, retter uttale og stiller spørsmål til teksten. Da læremateriellet fra myndighetene uteble, startet han og andre lærere et mobilt bibliotek i samarbeid med Redd Barna. Initiativet har nådd rundt 2000 barn fra forskjellige landsbyer i nord.

– Jeg har høytlesning med datteren min hver dag og følger opp 70 elever her i landsbyen. Jeg tror mange av barna som har tilgang til disse tekstbøkene på morsmålet acholi får mer ut av tiden hjemme enn barna som har fått læremateriell på engelsk av myndighetene, sier Anwar.

HJELPER SÅRBARE TENÅRINGER

Nedstengingen av skolene påvirker ikke bare barnas skolegang. Tusenvis av lærere fra privatskoler har vært uten lønn i månedsvis. Mange har vært nødt til å ta sporadiske lavt betalte jobber som taxisjåfører, murere og fruktselgere for å overleve. Mange kommer aldri tilbake til læreryrket.

Florence Amony (49) har vært lærer i en årrekke, og da skolene stengte bestemte hun seg for å bruke fritiden sin til å hjelpe tenåringsjenter. Redd Barna-magasinet

møter henne hos en familie utenfor Gulu der hun jobber frivillig med å snakke med unge om viktigheten av å fortsette på skolen.

– Denne krisen er ekstra farlig for unge jenter som er ekstremt sårbare utenfor skolen. Mange har mistet interessen for skolen og tradisjonen tro prioriteres utdanning for gutter. Nå som skolene er stengt, er det mange unge jenter som blir gravide. Enkelte har også giftet seg, sier Amony.

TILBAKE PÅ SKOLEN

Ugandas utdanningsdepartement offentliggjorde i februar en plan for gradvis gjenåpning av skolene for å forhindre spredning av viruset.

En av de få heldige som har fått komme tilbake til skolen, er 12 år gamle Daniel Musaga (se bilde neste side). I mars i fjor ble han sendt hjem - sammen med rundt 15 millioner ugandiske barn da pandemien rammet verden og myndighetene besluttet å stenge skolene.

Året uten undervisning har vært vanskelig.

– Mange ungdommer her i området har begynt med alkohol og tyveri, men jeg har prøvd å holde meg unna alt som er dårlig, sier Daniel.

Han forteller at han har brukt tida til å spille fotball og å hjelpe moren sin med daglige gjøremål, som å bære vann.

Når dagen endelig kommer, står han opp grytidlig for å ta på seg skoleuniformen og forberede seg til dette han har ventet på i over et år.

Endelig kan Daniel sette seg ved pulten sin, og et stort smil bryter fram.

”

Denne krisen er ekstra farlig for unge jenter som er ekstremt sårbare utenfor skolen. Nå som skolene er stengt, er det mange unge jenter som blir gravide. Enkelte har også giftet seg.

FLORENCE AMONY, LÆRER

– Jeg vet hva utdanning betyr og hvor farlig det er for barn som står utenfor skolen. Jenter er ekstra sårbare i kriser og jeg gjør det jeg kan for å få dem til å prioritere skolen, sier Florence Amony (49). Siden skolene stengte har hun gått fra dør til dør for å snakke med jenter om farene ved tenåringsgraviditeter og tidlig ekteskap.

–Håpet er at vi kan lage en treffsikker kampanje som reduserer volden mot barn i Uganda. Men da må vi først spørre barna om hva de opplever, sier Lisa Brodshaug.

VIL STOPPE VOLDEN MOT BARN

Vold mot barn har økt kraftig under pandemien. Nå har seks globale barnerettighetsorganisasjoner gått sammen for å gjøre noe med saken. Lisa Brodshaug fra Redd Barna dro til Uganda for å skape en nytenkende kampanje som kan stoppe volden mot barn.

I UGANDA: SOFI LUNDIN (TEKST OG FOTO)

Det bråker fra trafikken nede på gata der hundrevis av motorsykkeltaxier kjører om kapp. Det er midt i middagsrushet i sentrale Kampala.

–Kontrasten fra «korona-bobla» på hjemmekontor i Norge til en storby med millioner av mennesker og et kontor i full drift har vært overveldende, sier Lisa

Brodshaug, som er kampanjerådgiver i Redd Barna.

Redd Barna-magasinet møter henne på en kafé inne i byen en drøy måned etter at hun landet i Ugandas hovedstad. Hun er her for å bidra i et stort samarbeidsprosjekt og skal planlegge en innovativ kampanje; alt har som mål å forebygge og beskytte barn mot vold.

– Håpet er at folks holdninger og adferd endres. I tillegg samarbeider jeg med ulike aktører for å utvikle et politisk påvirkningsløp inn mot myndighetene, der målet er å få dem til å bruke mer penger på og koordinere bedre aktørene som skal beskytte barna der de bor.

–SAMMEN MOTVOLDEN

Før koronapandemien levde mer enn halvparten av alle barn i verden med fysisk og psykisk vold. I skyggen av pandemien har problemet økt kraftig. På bakgrunn av dette har Redd Barna sammen med fem andre internasjonale barnerettighetsorganisasjoner gått sammen for å få til en endring.

Redd Barna leder det EU-finansierte treårige prosjektet *Joining Forces* i Uganda.

Lisa, som har jobbet med kampanjer

med Redd Barna i ni år, fikk tilbud om å ta oppdraget da pandemien herjet som verst.

– Det virket veldig urealistisk å dra utenlands midt i en pandemi. Lysten til å reise ut var stor, men frykten for å reise var nesten større. Nå i ettertid er jeg veldig glad for at jeg gjorde det, selv om det har vært stor arbeidsmengde og mange utfordringer på veien, sier hun.

I jobben med å planlegge en kampanje som skal endre holdninger, har hun med seg fageksperter innen ulike felt. Det er flere store analyser og mye statistikk som ligger til grunn for kampanjen. Blant annet jobber Redd Barnas ansatte rundt om i Uganda med å involvere barn, foreldre og lokalsamfunn. Verktøyet er personlige intervjuer og gruppesamtaler.

–Vi ønsker først og fremst å få innsikt i hvordan folk tenker om vold mot barn. Vi spør: «Hva slags type vold ser du i ditt lokalsamfunn? Hva mener du bør gjøres?» Vi prøver også å få tak i den kulturelle forståelsen av foreldrerollen. For eksempel om de kan noen vitser, utsagn eller sanger som handler om forholdet mellom barn og voksne. En dame fortalte at de ofte bruker ordet «kyilabbe» som betyr «se på hu der!» Å snakke nedsettende til barn er også en form for vold, sier Brodshaug.

”

Volden mot barn har definitivt økt under pandemien. Vi har fått rekordmange henvendelser siden mars i fjor.

LISA BRODSHAUG, KAMPANJERÅDGIVER I REDD BARNA

STENGTE KLASSEROM

Pandemien har skapt store utfordringer for barn verden over. I Uganda stengte skolene i mars i fjor for å stoppe spredningen av koronaviruset og 15 millioner barn ble sendt hjem fra sine klasserom. Et år senere holder de fleste skoler fortsatt stengt. Året uten skolegang har satt dype spor, særlig i sårbare familier.

– Folk har mistet inntekten og familier er i fritt fall. Når en ikke kan skaffe mat på bordet, vokser fortvilelsen og en tar ofte dårlige valg. Noen tyr til alkohol og vold, andre forlater hus og hjem for å finne arbeid. Tilbake sitter barna, som lider enormt under dette. Jeg har hørt mange rystende historier om barn som er blitt

overlatt til seg selv. Redd Barna hjelper til der det er mulig, men disse sårbare barna trenger et robust system som kan vare over tid, sier Brodshaug.

– BARN VET BEST

Bruk av både fysisk og emosjonell vold mot barn er hverdagslig i mange land. I det østafrikanske landet Uganda er det å bruke vold en naturlig del av oppdragelsen for mange foreldre. Kurs i *Positive Parenting* (positiv oppdragelse) er en av mange metoder som Redd Barna bruker i arbeidet med å redusere volden. Kursene gir foreldre og barn verktøy for å løse konflikter uten vold, og foreldrene får veiledning i hvordan de kan bruke alternative

oppdragelsesmetoder.

– Mange tenker ikke på vold i oppdragelsen som noe galt, særlig ikke den emosjonelle volden, sier Brodshaug.

I arbeidet med prosjektet «Joining Forces» og den landsdekkende kampanjen har barn en sentral rolle.

– Barna er eksperter på sin egen situasjon. Ved å involvere barn i alle steg i planleggingen, kan vi lage en mer treffsikker kampanje. Nå i planleggingsfasen deltar barna i fokusgrupper og spørreundersøkelser. Vi spør: «Hvem er det du ser opp til? Hvem sier du ifra til hvis ikke du har det bra?» Disse svarene ligger til grunn for kampanjen og hvordan den skal utformes.

Lisa Brodshaug setter pris på å være tilbake i Uganda, et land hun kjenner fra tidligere jobb og studier. Sosialantropologen mener det er en stor fordel å kjenne kulturen og ha et nettverk i arbeidet med voldskampanjen.

EN STEMME FOR BARN

Det jobbes også med å styrke systemet som skal ta vare på de utsatte barna, og gjøre det enklere å rapportere om vold. I Uganda har myndighetene i samarbeid med Redd Barna og flere andre organisasjoner opprettet en landsdekkende hjelpelinje der barn kan henvende seg. Hjelpetelefonens offisielle navn er Uganda Child Help Line, men de fleste kjenner den under kallenavnet «Sauti 116». Sauti er swahili og betyr «stemme».

– Volden mot barn har definitivt økt under pandemien. Vi har fått rekordmange henvendelser siden mars i fjor, sier Sarah Nahabi, som er leder for den ugandiske hjelpelinjen.

Den har bemanning døgnet rundt og hit kan barn og voksne henvende seg om saker som handler om vold mot barn. Mellom 10. og 26. april i fjor fikk hjelpetelefonen 21904 henvendelser med et snitt på 1369 telefoner per døgn. Det var en tredobling av tidligere antall.

– De fleste av samtalene vi får handler om seksuell vold, barneekteskap, ungdomsgraviditeter og voldtekter. Nedstengingen av skolene har definitivt påvirket barn og ungdommer på en negativ måte, sier Nahabi.

Lisa besøkte hjelpelinjens kontor i Kampala og roser initiativet.

– Alle de dyktige folkene som tar imot henvendelser fra barn og voksne over hele landet gjorde stort inntrykk på meg. Sakene tas seriøst og alle blir behandlet. Problemet er at sakene som regel sendes tilbake til distriktene, og der er systemet svakt og ukoordinert. Dette er noe vi ønsker å gjøre noe med i prosjektet *Joining Forces*, sier hun.

ENDRING TARTID

Lisa har hatt travle dager siden hun tok på seg oppgaven med å lede kampanje-arbeidet. Det har blitt mange timer med excel-skjemaer, seminarer, feltbesøk og møter med ulike personer som skal bidra til at kampanjen blir en suksess. Men å skape holdningsendringer i et land der vold mot barn er kulturelt betinget er alt annet enn enkelt.

– Vi er produkter av vår kultur, og stiller ikke spørsmål ved det vi gjør. Som sosialantropolog forstår jeg noe om kulturell kontekst og sosiale normer. Jeg vet at mulighetene for endring er der, men at det vil ta tid, sier Brodshaug.

Hun har et helt spesielt forhold til Ugan-

da og har vært i landet på jobb og i studier tidligere.

– Det har absolutt vært en fordel å kjenne kulturen og ha et nettverk her i landet i arbeidet med denne kampanjen. Men det å komme som hvit bistandsarbeider er ikke alltid en fordel, sier hun.

ET LITE FOTBALLPROSJEKT

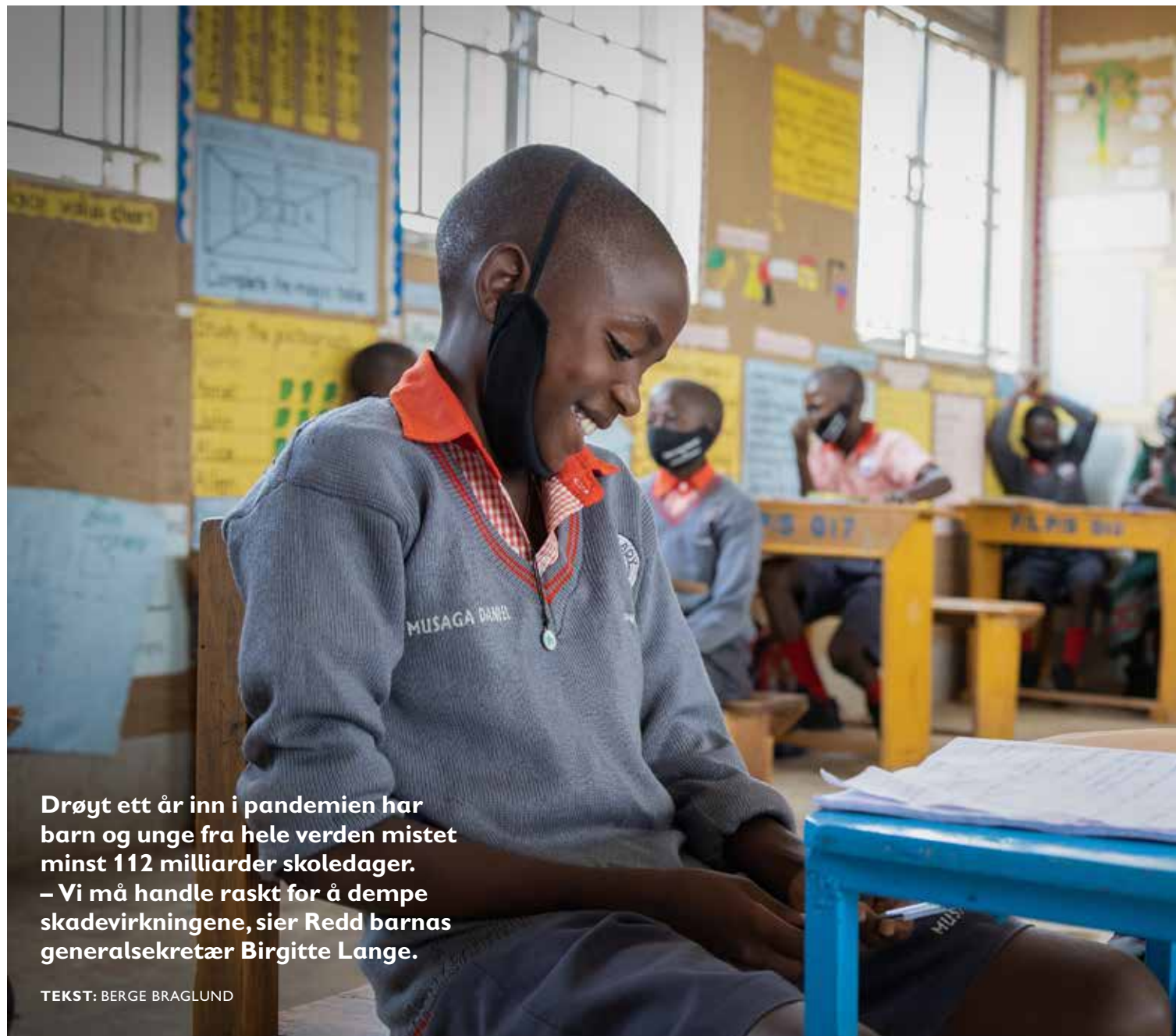
Hun deler mange historier om både gamle hendelser og nye møter. Dagene i Uganda har mest gått til jobb, men et tilfeldig møte med en sjåfør som har prøvespilt for Molde fotballklubb ble til et lite fritidsprosjekt.

– Mannen er trener for en lokal fotballklubb og jeg ble med dit. Mange av barna stilte til trening barbeint og de hadde ikke utstyr. Jeg er bistandsarbeider og vet at det å donere ting ikke er svaret på å komme seg ut av fattigdom, men når en jobber så mye bak en PC-skjerm så får man et behov for å gjøre noe som gir raske resultater, sier hun og ler.

Et bilde på sosiale medier ga raskt 5000 kroner til fotballer, mål og drakter som hun overrakte til guttene i lunsjpausen fra kontoret.

Når denne artikkelen blir publisert er Lisa tilbake i den norske «koronabobla». Nå fortsetter arbeidet med kampanjen i Uganda fra distanse. Hun har mange ideer til hvordan det ugandiske kreative miljøet kan bidra til å lage en effektiv kampanje, men hun er forsiktig med å ha for høye forventninger.

– Det er så lett å drukne i excel-skjemaer og kjøre milevis på støvete landsbyveier uten at det blir noen resultater. Langsiktige endringer blir ikke til over en natt. Det viktigste er å plante et frø som langsomt får gro. Med tiden blir det forhåpentligvis til noe fint, avslutter Lisa.

Drøyt ett år inn i pandemien har barn og unge fra hele verden mistet minst 112 milliarder skoledager. – Vi må handle raskt for å dempe skadevirkningene, sier Redd barnas generalsekretær Birgitte Lange.

TEKST: BERGE BRAGLUND

ALARMERENDE TALL OM TAPT SKOLEGANG

Internasjonale Redd Barnas nye prosjekt *Safe Back to School* ligger nå som en paraply over alle utdanningsprosjekter i den globale Redd Barna-familien.

– Nå samler vi alle krefter for å stoppe skadevirkningene av covid-19 på barns utdanning. Nesten samtlige land i verden har stengt skolene i kortere eller lengre perioder etter at pandemien brøt ut. 168 millioner barn har opplevd et helt år med stengte skoler. For 888 millioner barn er skolene fremdeles helt eller delvis stengt,

selv om enkelte får noe fjernundervisning. Uansett hvor lenge barna har stått utenfor skoleporten, så har de mistet verdifull undervisning. Skadevirkningene vil de bære med seg i mange år framover. Jo før vi får gjort noe med dette, jo bedre, sier Lange.

UTDANNINGSKRISE UTEN SIDESTYKKE

Pandemien har rammet globalt og bredt. Som en konsekvens av nedstengte skoler og mangel på ulike former for fjernunder-

visning har hvert barn i verden i gjennomsnitt gått glipp av en tredjedel av skoledagene i et normalt skoleår.

– Det er ekstremt alarmerende tall, og sannsynligvis er det reelle antallet tapte skoledager enda høyere. Verden står nå oppi en utdanningskrise uten historisk sidestykke. Det er først og fremst barna som betaler den høyeste prisen når skolene stenger. Men hvis verden ikke setter inn sterkere tiltak nå, vil dette også kunne få dramatiske konsekvenser for hele

Når Daniel endelig kan sette seg ved skolepulten etter et helt års fravær, bryter et stort smil fram. Tolvåringen går på en skole like utenfor Kampala.

”

Verden står nå oppi en utdanningskrise uten historisk sidestykke.

BIRGITTE LANGE,
REDD BARNAS GENERALSEKRETÆR

lier med lav inntekt har større risiko for å bli presset inn i barnearbeid, og de står i fare for å bli fanget i en varig mangel på ressurser som strekker seg over generasjoner. Mange mister også tilgang til det eneste næringsrike måltidet de får i løpet av dagen når de ikke går på skolen, sier Lange. Hun legger til at antall overgrep begått mot barn har økt flere steder, og at antall barneekteskap og tenåringsgraviditeter øker.

BER NORGETA ANSVAR

To av tre utviklingsland har brukt mindre penger på utdanningssektoren etter at pandemien brøt ut. Det bekymrer Redd Barna.

–Våre beregninger viser at det vil koste 50 milliarder dollar ekstra å få barn trygt tilbake på skolen og ta igjen tapt læring. Det er viktigere enn noen gang at Norge nå øker sin innsats for global utdanning og engasjerer andre givere til å gjøre det samme, sier Lange.

Redd Barna ber også om at norsk bistand brukes for å bygge opp velferdsordninger og skattesystemer i utviklingsland. Slik kan offentlige budsjetter til utdanning økes, og flere familier får sendt barna på skole.

Generalsekretæren understreker at Norge nå må være en tydelig støtte for Det globale partnerskapet for utdanning, som er verdens største utdanningsfond.

– Vi forventer en betydelig økning i det norske bidraget de neste fem årene, sier hun. Hun håper også at norsk næringsliv vil støtte dette viktige arbeidet, og er glad for at den store norske bedriften NorDan har engasjert seg med betydelige økonomiske bidrag over de neste tre årene.

Les mer om Redd Barnas nye hovedsamarbeidspartner NorDan lenger bak i magasinet.

samfunn i mange år framover. Frykten er at millioner av skolebarn aldri vil komme tilbake på skolebenken på grunn av pandemien, advarer Birgitte Lange.

FATTIGE RAMES HARDEST

Ifølge Redd Barna har nedstengingen av skolene gått hardere utover barn i ressursvake land enn i mer velstående land. Organisasjonen har laget en analyse basert på data fra 194 land i ulike regioner som viser at barn i Latin-Amerika, Karibia og

Sør-Asia i gjennomsnitt har gått glipp av tre ganger så mange skoledager som barn i Vest-Europa. Forskjellene skyldes i hovedsak mangelen på tilstrekkelig tilgang på kommunikasjonsteknologi og tilrettelegging for fjernundervisning i lavinntektsland.

Redd Barnas generalsekretær påpeker at barn som vokser opp i fattige land, eller som lever i flyktningleirer og konfliktområder, er spesielt utsatte når skolen stenger dørene.

–Vi ser at barn som vokser opp i fami-

DET SKJER I VERDEN

FOTO: RUI MUTEBA / REDD BARNA

GRUSOMME ANGREP I MOSAMBIK

MOSAMBIK

Redd Barna i Mosambik rapporterte tidligere i vår om grusomme angrep på sivile, inkludert barn, utført av islamistiske opprørere.

–Våre ansatte har vært på gråten over historier mødre forteller i leirene for internt fordrevne. Volden må stoppes, og de internt fordrevne trenger støtte og hjelp til å komme gjennom de traumene de har opplevd, sier Chance Briggs, som er Redd Barnas landsjef i Mosambik.

– Landsbyen vår ble angrepet, alt vi eide ble stålet og husene våre brent ned. Mange ble drept av opprørerne. Da det startet, var jeg hjemme med mine fire barn. Vi forsøkte å flykte ut i skogen, men de tok min eldste gutt Filipe på 11 år og halshugget ham. Vi kunne ikke gjøre noe, da ville de drept oss også, forteller Elsa, Filipes mor.

Sammen med andre organisasjoner forsøker Redd Barna nå å ta hånd om i overkant av en halv million mennesker som har flyktet fra den brutale framferden til jihadistene.

TAKKER FOR STØTTEN

ETIOPIA

Organisasjonen Love for Children Organization (LCO) i Etiopia har sendt et takkebrev til Redd Barna etter 20 års samarbeid. I det rørende brevet står det blant annet:

«Vi i LCO setter stor pris på både Redd Barnas økonomiske støtte og det store engasjementet som organisasjonen har vist. Dette har bidratt til å gi barn utdanning, helse og beskyttelse, samt å styrke kapasiteten til skoler og lokale myndigheter i utvalgte distrikter. Slik har vi realisert et bærekraftig system for å beskytte barn ... Støtten fra dere kom med kjærlighet og med et sterkt ønske om å endre situasjonen for barn til det bedre. Og ja, den bidro til å endre livene til mange barn og familier! Vi er så takknemlige for all støtte og tiden dere har brukt sammen med oss.»

–BRUK PENGER PÅ MAT, IKKE VÅPEN

ÅPENT BREV

– At tusenvis av barn vil dø av sult og

sykdom i 2021 er et politisk valg.

Det sier Inger Ashing, leder av Save the Children International, i et åpent brev som 200 bistandsorganisasjoner har stilt seg bak.

Ashing mener myndighetene i verdens rike land i stedet må velge å redde barna fra sultedøden. For landene har pengene, mener hun.

De 200 organisasjonene sammenligner penger til humanitær bistand med verdens militære utgifter: For å hjelpe 34 millioner av verdens mest sultutsatte grupper, er det behov for midler tilsvarende 26 timer med militære utgifter i verden. Tallet er basert på en rapport fra Stockholm International Peace Research Institute (2019) som har beregnet de globale utgiftene til militæret til 1917 milliarder dollar i året.

FOTO: ANNA PANTELIA/REDD BARNA

FOTO: SAMI JASSAR/REDD BARNA

GIR IKKE OPP

JEMEN

Krigen i Jemen har nå pågått i seks år, og er per i dag verdens verste humanitære katastrofe. Siden 2015 er minst 102 000 døde av direkte krigshandlinger, og minst 113 000 har omkommet fordi de ikke har fått nødhjelp. Av alle disse er 20-25 prosent barn.

Mubarak (25) har mistet to brødre i borgerkrigen, og ble selv alvorlig skadet slik at han mistet en fot. Ved hjelp av en protese kommer han seg fram.

–På tross av skaden og sorgen over brødrene mine, har jeg bestemt meg for ikke å gi opp. Jeg vil heller hjelpe barn, sier han. Mubarak jobber frivillig for Redd Barna i Jemen, og her er han sammen med et av barna han støtter; Bara'a på 11 år.

PÅ BAR BAKKE

TIGRAY

For et halvt år

siden brøt det ut konflikt i Tigray-provinsen nord i Etiopia. Barn har vært vitne til ting som ingen barn skulle måtte se. De har mistet eller blitt skilt fra sine kjære. De står uten hjem og skolegang.

1,7 millioner mennesker er nå internflyktninger i og rundt Tigray-provinsen, og Redd Barna skalerer opp arbeidet for barna og deres familier som er rammet av konflikten. Mange står helt på bar bakke og har akutt behov for mat, medisiner, helsehjelp, vaksiner, rent vann og et sted å bo.

Filmon (2) kom nylig til Redd Barnas helseklinikk i en av flyktningleirene. Familien hadde gjemt seg i en grotte i over en måned for å unnsnippe volden og krigshandlingene, og den lille gutten var sterkt underernært. Her fikk gutten øyeblikkelig hjelp, og ble henvist til et lokalt sykehus. Nå har han heldigvis gode sjanser for å komme tilbake til normal vekt og helse.

MED RETT TIL Å VÆRE SEG SELV

Helt siden hun som barn begynte å bruke søsterens klær, har Bhumika Shrestha (til høyre) har hatt uvurderlig støtte av moren Numaya.

– Familien min har alltid støttet meg. Det er jeg veldig glad for! Jeg føler meg både heldig og stolt som har så gode støttespillere rundt meg.

TEKST: ELIN TOFT OG ELISE CHRISTENSEN

Nepalske Bhumika er transkvinne og har vært åpen om sin kjønnsidentitet helt siden hun var barn. I Nepal samarbeider Redd Barna med den norske organisasjonen FRI og Blue Diamond Society (BDS), den eldste LHBTI-organisasjonen i Nepal. Her er Bhumika Shrestha rådgiver, og deler noen av sine erfaringer.

VAR LITT ANNERLEDES

– Jeg ble registrert som gutt ved fødsel. Som liten likte jeg å sminke meg, ta på meg min søsters klær og danse rundt. Etter hvert som jeg sammenlignet

meg mer med andre barn på min alder, skjønte jeg at jeg var litt annerledes enn mange andre gutter og jenter. På den tiden visste moren og resten av familien min ingenting om kjønnsidentitet og om å være transperson. Men helt siden første gang jeg fortalte dem det, har de støttet meg. Jeg har aldri opplevd diskriminering fra min egen familie, og mor har stått ved min side når andre plaget meg, forteller Bhumika. Hun legger til:

– Jeg kjenner mange triste historier om LHBTI-personer som blir avvist hjemme. Familiene støtter

Bhumika holder en presentasjon om lhbt i på Save the Children's hovedkontor i Katmandu.

«Jeg kjenner mange triste historier om LHBTI-personer som blir avvist hjemme. Familiene støtter ofte ikke sine barn eller familiemedlemmer, og forstår ikke hva det vil si å være LHBTI.»

BUMIKA SHRESTA

DETTE ER FRI

- FRI – Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold – er en medlemsorganisasjon som arbeider for likestilling og mot diskriminering av personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet i Norge og i resten av verden. I Norge jobber FRI med politisk påvirkning, medlemsaktiviteter, pridefestivaler og fagavdelingen Rosa Kompetanse.
- FRI jobber internasjonalt med to hovedfelt: I Kenya og sørlige Afrika med å engasjere religiøse ledere i kampen mot vold mot lhbt-personer. I Sørøst-Asia og Nepal fokuseres det på rettighetene til barn og unge som bryter med normer for kjønn og seksualitet. Redd Barna samarbeider med FRI i Nepal, Kambodsja, Thailand, Vietnam og Norge.

ofte ikke sine barn eller familiemedlemmer, og forstår ikke hva det vil si å være LHBTI. Derfor er det viktig å informere og mobilisere flere familier.

STARTET I VIETNAM

Redd Barnas engasjement for LHBTI-barn og -unge startet i Vietnam i 2013. En ansatt som jobbet med HIV og gatebarn i hovedstaden Ho Chi Minh, oppdaget at overraskende mange av tenåringene som levde på gata hadde en LHBTI-identitet. Med økonomisk støtte fra UD startet Redd Barna et lite prøveprosjekt rettet mot disse ungdommene.

– Vi har hatt gode resultater av arbeidet, forteller Redd Barnas seksjonsleder for barns rettigheter, Brynjar Sagatun Nilsen. Redd Barna samarbeider med den norske organisasjonen FRI, og ute i programlandene med nasjonale LHBTI-organisasjoner.

Etter oppstarten i Vietnam, har Redd Barna og FRI utvidet prosjektet til Nepal, Thailand og Kambodsja. En fellesnevner er at det er vanskelig for unge i disse landene å ha en annen seksuell orientering eller kjønnsidentitet enn det som blir sett på som «normalt». Mange møter mobbing og utfrysing både hjemme, på skolen og i lokalmiljøet. De føler at det ikke er plass for dem i samfunnet slik de er. Dette fører til at en del av dem flytter inn til byene, der de i større grad møter likesinnede og kan leve slik de vil. Men der møter de også et vanskeligere liv.

BEHANDLES MED RESPEKT

– Skeive unge er veldig sårbare. I Vietnam så vi at mange av dem som kom inn til de store byene endte opp med å bo på gata. Der var de utsatt for

fattigdom, rus, overgrep og ikke minst trakassering. Noen barn helt ned i 13-årsalderen ble tvunget til å selge sex for å overleve, sier Nilsen.

Prosjektene som er startet i de fire asiatiske landene er tilpasset hvert enkelt land. Det er mye som må tas hensyn til, ikke minst lovgivningen i det aktuelle landet. Redd Barna samarbeider med universiteter om blant annet levekårsundersøkelser og utdanning av sosialarbeidere og sosionomer, økt tilgang til trygge helse- og sosialtjenester, med inkludering i skolen og med familie- og vennegrupper, der en kan få informasjon, støtte og bidra til å dele erfaringer og kunnskap videre i lokalsamfunnet.

– Målet er at LHBTI-barn og -unge skal behandles med samme respekt som alle andre. De skal slippe å bli mobbet av lærerne sine, eller å mobbes ut av lokalsamfunnet. Målet er også at lovene i det aktuelle landet skal bli fulgt. Mange land har en liberal lovgivning på dette feltet, mens det i praksis kan være mye som buttrer imot, sier Bjørn-Richard Monsen, som er direktør for Redd Barna i Asia. Han mener dette er en viktig gruppe å arbeide videre med.

– LHBTI-barn og unge skal møtes der de er i livene sine. Det dreier seg ikke så mye om seksualitet som om utforskning av identitet. Det må skapes et trygt rom der de kan finne ut hvem de er. De har rett til å være seg selv.

REGBUEFAMILIER

Bhumika trengte virkelig at familien stod bak henne. For på skolen opplevde hun både diskriminering og mobbing. I 10. klasse ble hun regelrett kastet ut av skolen, og fikk derfor ikke fullført utdanningen sin. I dag jobber hun med å gi støtte til andre LHBTI-personer.

– Mange unge LHBTI-personer tar kontakt med Blue Diamond Society. Det gjør også familier som har spørsmål og kanskje er usikre eller tvilende. Jeg synes det er fint å dele min personlige historie med dem, sier hun.

Arbeid med familie og venner er en viktig del av prosjektet som Redd Barna og FRI leder sammen med Blue Diamond Society. I Nepal er disse gruppene kjent som regnbuefamilier. De samler seg for å vise sin støtte under Pride-arrangementer og festivaler, engasjerer seg i internasjonale merkedager og sprer kunnskap videre i lokalsamfunnet. Det er Saroj KC, som er prosjektleder og ansvarlig for prosjektet i Redd Barna Nepal, opptatt av:

– Det er viktig at LHBTI-personer og familiemedlemmer står fram som gode, positive rollemodeller i media og på sosiale medier. Slik når vi ut med positive budskap til et stort antall personer. Som en del av prosjektet har vi blant annet laget videosnutter som er delt på sosiale medier.

TRENGER BESKYTTELSE

– Både Blue Diamond Society og Redd Barna ønsker å utvide dette arbeidet i tiden framover. Vi ønsker at regnbuefamiliene skal bli enda mer aktive og strukturerte, slik at de kan invitere inn enda flere familiemedlemmer, være involvert i enda flere aktiviteter og spre enda mer informasjon - og nå ut til et enda bredere publikum, sier Saroj KC i Redd Barna.

Aaditya Rai (26) er en erfaren aktivist og kunstner. Han har vokst opp på et barnehjem siden han er foreldreløs. Som homofil har han opp gjennom årene opplevd mobbing og mange former for diskriminering, også på barnehjemmet. Da de ansatte fikk høre om hans seksuelle legning, stoppet de umiddelbart betalingen for kunstutdannelsen hans. Han hadde ikke noe annet valg enn å reise bort og prøve å klare seg på egen hånd. Nå studerer han sosialt arbeid.

DETTE ER LHBTI

► LHBTI er en forkortelse for lesbiske, homofile, bifile, trans- og interkjønn-personer som gruppe.

► LHBTI-begrepet favner både betegnelser knyttet til seksuell orientering (for eksempel lesbisk, homofil, bifil), og kjønnsidentitet (som for eksempel trans) og kroppslige kjønnskarakteristika (som for eksempel inter-kjønn).

«Redd Barna er en innovativ organisasjon, og det er riktig og naturlig at vi inkluderer nye grupper i arbeidet vårt.»

BJØRN RICHARD MONSEN

For enkelte vil dette være et kontroversielt felt å gå inn i. Det avviser Bjørn-Richard Monsen:

– Å støtte barn og unge som trenger hjelp og beskyttelse er midt i Redd Barnas mandat. Redd Barna er en innovativ organisasjon, og det er riktig og naturlig at vi inkluderer nye grupper i arbeidet vårt.

– Redd Barna skal fokusere på de mest sårbare barna, og LHBTI unge er derfor en naturlig målgruppe som vi ønsker å jobbe videre med, legger Brynjar Sagatun Nilsen til.

PÅ NETT MED REDD BARNA

Har du ris, ros, spørsmål eller kommentarer til Redd Barnas arbeid?

Vi vil gjerne høre fra deg! Følg og lik oss på sosiale medier, så din mening og del saker du mener er viktige med andre. Her er noe av det som har skjedd på våre på Facebook-, Twitter- og Instagram-sider siden sist:

Instagram // Dette er en sann historie. Når barn får høre at «vi har et eget opplegg for deg» blir de stengt ute fra viktige fellesskap. Fordommer fra voksne stenger barn ute fra fritidsaktiviteter. Ingen barn skal oppleve å bli undervurdert eller møtt med lave forventninger. Barn må bli spurt om hva de selv vil og ønsker. Sammen krever vi en #FritidtenFordommer

Instagram // Heia Kristiansand som har gjort et historisk vedtak om en nullvisjon mot vold og overgrep. Et godt forbilde for andre kommuner! Nå håper vi vedtaket følges opp ved at alle barn får lære om hva vold og overgrep er i barnehagen og skolen! Skriv under nå – link i bio.

Facebook // Fem særforbund inngår nå samtale med Redd Barna for å gjøre barn og unge trygge på trening. #NRKinnlandet har laget en sak om at stadig flere særforbund ønsker å gå sammen med Redd Barna for å underbygge og avdekke overgrep mot barn i idretten.

Facebook // I dag ankommer sju barnefamilier fra flyktningeleirene i Hellas til Norge. Vi mener selvfølgelig fremdeles at dette ikke er mange nok. Men allikevel: sju familier. Liv som blir bedre og barn som finner trygghet. TAKK til alle dere som kjemper for barna i Moria. Nå sier vi velkommen til disse barna, mens vi fortsetter å rope at #50erIKKENok

Facebook // Vår egen Sara Eline Grønvold var på NRK #Dagsrøyen i går for å snakke om deling av bilder av barn. Hun snakket om barns rett til å bli hørt, til privatliv, og kom med Redd Barnas fem foreldretips til deling av bilder i sosiale medier.

Instagram // Historien du får se her har skjedd i virkeligheten. Barn med funksjonsnedsettelse blir oftere utsatt for seksuelle overgrep, men sjeldnere hørt og trodd. Ingen barn er like, men alle barn er like mye verd. Barn med funksjonsnedsettelse trenger ikke voksne som synes synd på dem, men som lytter og tar dem på alvor, akkurat som andre barn. En sånn voksen kan du være. Del denne filmen i story og si #JegErHer

Instagram // I går stemte stortinget FOR at barn som har flyktet alene til Norge, og som er mellom 15 og 18, skal få mindre omsorg enn andre barn. 😞 Vi er utrolig skuffet – dette lovforslaget er uverdig, skammelig og usosialt. Vi fortsetter kampen for at INGEN barn skal diskrimineres. 🙏 #omsorgslov #reddbarna #ensligemindreårigeasylsøkere #barndombetryalt

Facebook // Dette er alvorlig. Helsesykepleiere MÅ være tilgjengelige for barn og unge som trenger råd, støtte og hjelp! Barn og unge trenger mer støtte, ikke mindre, nå under korona. Del om du er enig. ❤️

HER ER VI:

@reddbarna
@reddbarna_foto

www.facebook.com/
reddbarna

www.twitter.com/
reddbarna

redd_barna

www.reddbarna.no

NOE Å SKRIVE HJEM OM

I *Noe å skrive hjem om* forteller en av Redd Barnas ansatte om noe som har gjort inntrykk fra et besøk i et av landene der vi jobber. I dette nummeret forteller utdanningsrådgiver Ronit Cohen om hvordan det er å sette opp midlertidige skoler i en ny flyktningleir.

Å BYGGE SKOLER I EN FEI

Ronit Cohen (foran) og teamet på vei til dagens arbeid i flyktningleiren.

«I vinter har jeg vært på oppdrag i Sudan. Jeg har arbeidet med å få i gang et førskoletilbud til barn i aldersgruppen 4-5 år i en flyktningleir i Um Rakuba, som ligger øst i Sudan. På grunn av konflikten i Tigray-regionen i Etiopia, flyktet nylig mange tusen etiopiere over grensen til nabolandet Sudan for å søke trygghet og beskyttelse. Så hvordan får vi en midlertidig førskole opp og stå på bare noen uker?»

UKE 1–2

Etter noen dager med briefing i Sudans hovedstad Khartoum, kommer vi fram til byen Gedaref etter en seks timer lang biltur. Det er varmt og tørt, og sanden blåser opp i små virvler langs veikanten, der jeg ser barn og voksne menn som rir forbi på et esel.

De første dagene i Gedaref går med til å bli vant til maten og varmen, og bli kjent med teamet jeg skal bo og jobbe sammen med. Og så må jeg bli godt kjent med leiren vi jobber i! Tidlig om morgenen starter vi bilturen til flyktningleiren i Um Rakuba, en reise på litt over en time hver vei fra Gedaref.

Forberedelsene til byggingen starter med å bestemme hvor byggene skal plasseres og hvor vi skal ha toaletter. Så må vi over til den viktige oppgaven med å bestille materialer som vi trenger til å bygge klasserommene; vegger, tak og bærebjelker for å nevne noe.

UKE 3–4

I første omgang skal vi sette opp til sammen seks klasserom i to av leirens fire soner. Plasseringen av klasserommene må avklares med COR (Sudanese Government's Commissioner for Refugees) og UNHCR. Viktige koordineringsmøter finner sted i leiren hver uke, ikke minst med våre utdanningspartnere som skal tilby skole til barn i andre aldersgrupper. I møtene blir vi enige om blant annet hvilke retningslinjer vi skal ha for samarbeidet vårt med lærerne.

Snart har vi ingeniøren på plass, og de første byggene begynner å komme opp. Barna samler seg utenfor porten, og ser med store øynene på byggene som reiser seg, og på de fargerike bokstave-

ne og tegningene som våre kreative lærere har laget. Og mens vi venter tålmodig på at bygg for bygg settes opp, har vi startet med å registrere alle de forventningsfulle barna som kommer sammen med sine foreldre.

UKE 5–6

Allerede i desember ble 27 lærere ansatt. Nå er de ivrige etter å starte undervisningen. Flesteparten er erfarne lærerne som har undervist i mange år i Etiopia. I løpet av en workshop som Redd Barna holder, blir de introdusert for programmet *Return to Learn* som er laget for å brukes i starten av en nødhjelpsoperasjon.

Målet er at barna skal få tilgang til læring av god kvalitet. Barna skal også få en følelse av normalitet, noe som er viktig for deres helse og velvære. Bokstaver og tall skal læres gjennom lek og ulike aktiviteter. Tall kan læres gjennom blant annet bingo og interaktive metoder. I workshopen snakker vi også om hva det vil si for et barn å være på flukt, hvilke tegn på stress vi kan se hos barn, og hva lærere og andre skal gjøre med dette.

UKE 7–8

Dagen har kommet: den store åpningsdagen for våre klasser. Mens vi venter på representanter fra UNHCR, UNICEF, utdanningsmyndighetene og landsbylederen, spiller en lærer gitar mens vi pynter med ballonger og gjør alt klart.

Barna venter spente utenfor, og jeg hører barnelatter og høye stemmer. Og når vi endelig åpner, ser jeg på barna og smiler. Taler holdes, det klappes i hender, musikken spilles høyt, og barna klipper over snoren til skolen og kan endelig ta små skritt i sanden og inn til klasserommet for å starte sin første skoledag.

Materialer til takene blir lastet av.

Byggene begynner å ta form.

Lærerne dekorerer de nye skolene.

Møte med lærerne for å forberede undervisningen.

Forventningsfulle barn har pyntet seg til åpningen av skolen.

Den store dagen er kommet – første skoledag!

A young girl with light brown hair and blue eyes is looking intently at a laptop screen. She is wearing a pink fuzzy sweater and a headband with a silver unicorn horn and purple and white flowers. To her left is a vintage-style globe on a wooden stand. The background is a softly lit room with a doorway leading to another room with warm lighting.

FÅR MØTE BARN FRA 12 ULIKE LAND

Å få et postkort fra et barn et annet sted på kloden, åpner døren mot en ny og fantastisk verden. Vi ble med da Amund (7) og Signe (5) møtte Einant fra Kambodsja.

TEKST: ELIN TOFT FOTO: INGVIL LJONES

Solveig Korum, Andreas Ljones
og barna Signe og Amund koser
seg alle med Vidunderpost.

– Oj, her er det et postkort!

Amund på 7 år er i postkassen for å se etter nye *Vidunderpost*-kort, godt hjulpet av lillesøster Signe som for anledningen har pyntet seg med enhjørning-hårbøyle.

Og så ligger det et nytt kort i postkassa!

De to barna snur og vender på kortet.

Studerer bildet og klistremerkene på forsiden nøye.

– Her står det k-a-m-b-o-d-s-j-a. Det har jeg ikke hørt om før! Og hvorfor sitter de barna i vaskebaljer?

HELE FAMILIEN ER MED

Redd Barnas *Vidunderpost* er laget for å åpne barns horisont mot en større verden. I år, når de fleste land i verden fysisk sett er stengt for oss, er dette kanskje viktigere enn noen gang.

For familien Korum/Ljones er *Vidunderpost* blitt en aktivitet og et samlingspunkt for både barn og voksne.

– Vi entrer døren til verden rundt oss sammen, hele familien, forklarer Solveig Korum mens hun loser barna tilbake til leiligheten.

– Det at barna får et fysisk postkort gjør verden rundt oss veldig konkret. Barna gleder seg veldig til at det skal komme nytt kort, legger Andreas Ljones til.

Familien rigger seg til i stua med PC, kart og globus. De manøvrerer seg ut fra Norge på kartet, og finner etter en stund fram til Kambodsja. Amund henter fram den hemmelige koden fra postkortet som han bruker til å logge seg inn på Kambodsja-siden på PC-en med.

Barna forsvinner inn i en spennende verden av kjempekrokodiller og pelikaner, natur og kultur. De leter seg fram til den fascinerende tempelbyen Ankor Wat, og gisper over at 6000 elefanter var med på å bygge tempelbyen for hundrevis av år siden – det synes Amund og Signe er helt utrolig mange!

GUTTEN I VASKEBALJEN

Så får de møte Einant, den 12 år gamle gutten som de skal bli kjent med denne gangen. Han bor i en flytende landsby i den enorme innsjøen Tonle Sap i hjertet av Kambodsja, og bruker en vaskebalje som framkomst-middel.

Amund og Signe sitter musestille, hypnotisert av den lille filmen som viser hvordan Einant står grytidlig opp om morgenen for å fiske, og hvordan han padler av gårde i en vaskebalje til skolen etter frokost.

– Det er annerledes enn sånn som jeg kommer meg til skolen – jeg går! utbryter Amund. – Og så er han bare seks og jeg er sju og så må han fiske!

– Se mamma, et nytt postkort! Amund har gjort en oppdagelse i postkassen – denne gangen kommer kortet fra Kambodsja.

DETTE ER VIDUNDERPOST

► *Vidunderpost* er en reise i både tid og sted. Barnet får kjenne gleden av å få noe adressert til seg selv, vente spent på at posten skal komme og være med på en vidunderlig reise ut i verden. På denne måten kombineres gleden av å få et fysisk postkort med eget navn og frimerke med den nye tiden og den digitale verden.

► *Vidunderpost* starter med at barnet får en velkomstpakke i posten, som inneholder et stort verdenskart, et reisepass og seks postkort som kan sendes til noen barnet er glad i.

► Rundt den 15. i hver måned kommer et nytt postkort som åpner døren til neste land. Kortet har klistremerker som skal brukes på kartet og reisepasset. Så begynner den digitale reisen på skjermen. En hemmelig kode åpner det nye landet med lærerike og spennende digitale aktiviteter.

► Gjennom et år er vi med på en reise gjennom hele verden. Møtet med 12 ulike land og 12 barn utvider barnets horisont.

► Med *Vidunderpost* kan du lære ditt barn om verdier, holdninger og verden på en ny og spennende måte. Samtidig kan dere sammen bidra til at et annet barn får en tryggere hverdag.

► 100 prosent av inntektene fra *Vidunderpost* går til Redd Barnas arbeid for de mest sårbare barna i Norge og resten av verden.

► Les mer på www.vidunderpost.no

Hold mobilkameraet ditt over denne QR-koden for å komme til nettsiden vidunderpost.no

Solveig og Andreas sitter sammen med barna når de går gjennom nye *Vidunderpost*-land på PC-en. Siden barna er forholdsvis små – fem og sju år gamle – trenger de av og til litt hjelp til å lese og bla seg nedover sidene.

– Vi finner ut av det i fellesskap, forteller Andreas, – noen litt eldre nabobarn blir også med av og til. Det er fint å se at de også blir veldig engasjerte.

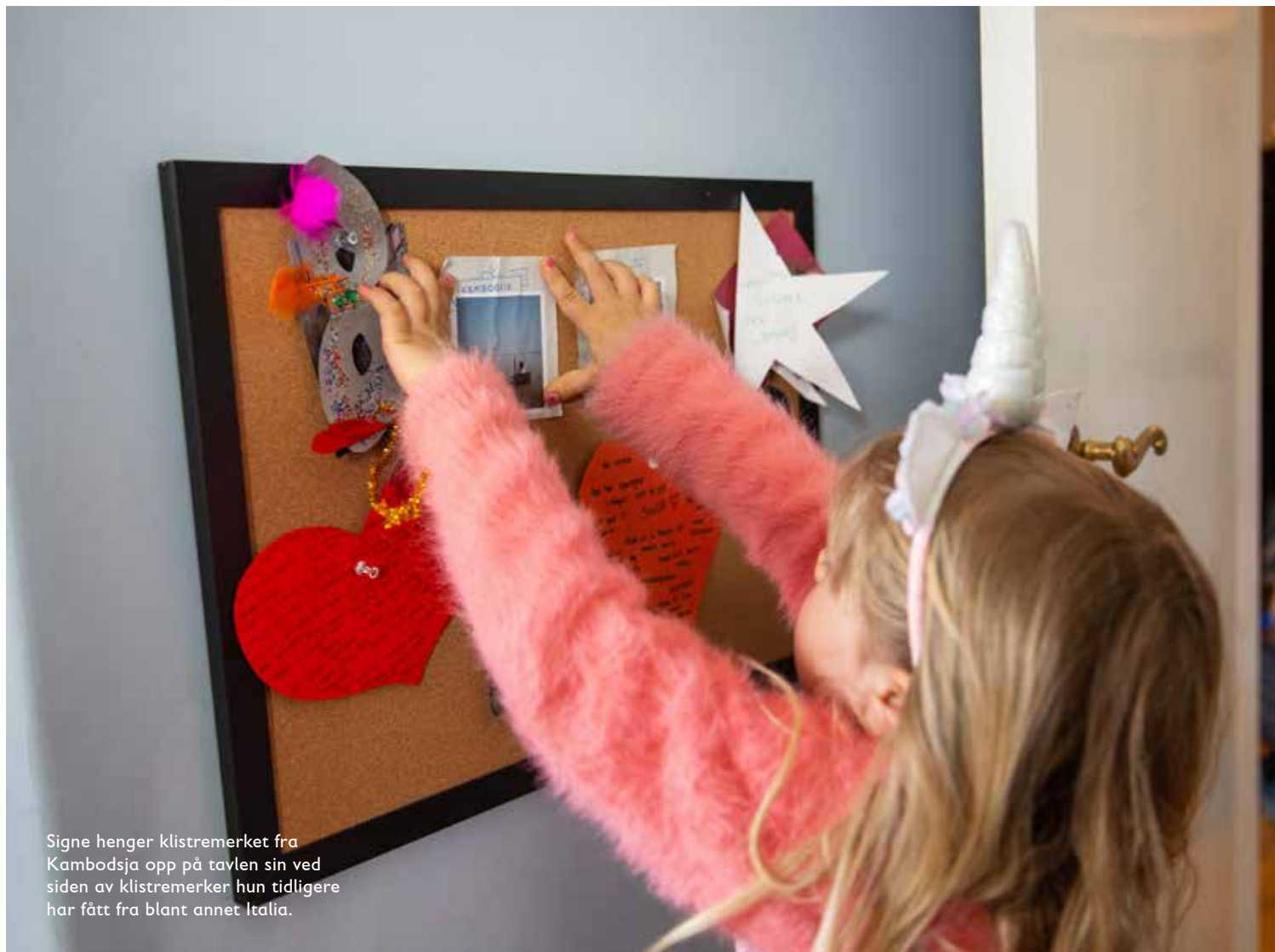
Men stort sett klarer sjuåringen Amund brasene selv. Han koser seg med å lese og lære om andre land og barna som bor der. Mens lillesøster Signe kan bli litt rastløs, synes Amund at oppgavene på slutten er morsomst!

SKAL ÅPNE BARNAS HORISONT

Amund kaster seg over kryssord og puslespill, oppgaver og quiz, og gir seg ikke før alt er løst. Kryssordet må han ha litt hjelp med, men å lære å telle til 10 på et nytt språk går som en lek. Både Amund og Signe teller fort til 10 på khmer, som språket i Kambodsja kalles.

– Forrige *Vidunderpost*-kort var fra Italia. Da lærte barna noen italienske ord, og rett som det er kommer det italienske glosser, ler mamma Solveig. Hun synes det er bra at barnas horisonter blir åpnet opp tidlig, og synes *Vidunderpost* fungerer fint i så måte:

– Det er viktig at barn får møte andre virkeligheter enn sin egen, og at de blir introdusert for nye barn og land på en positiv

Signe henger klistremerket fra Kambodsja opp på tavlen sin ved siden av klistremerker hun tidligere har fått fra blant annet Italia.

Hvor kan Kambodsja være? Barna tar både Vidunderpost-kartet og en globus til hjelp.

Og der er Einant, den kambodsjanske gutten de denne gangen skal bli kjent med.

Amund liker veldig godt å bruke kartet. Han er blitt en kløpper til å finne fram til nye land som han blir kjent med gjennom Vidunderpost.

måte. Amund og Signe blir kjent med barn i andre deler av verden gjennom *Vidunderpost*. De opplever mange fellestrekk med sine egne liv, men også at mye er forskjellig.

HVORDAN VERDEN EGENTLIG SER UT

Vidunderpost forteller om land der Redd Barna arbeider, og naturlig nok kan barn i disse landene ha det ganske vanskelig. Dette balanserer *Vidunderpost* bra, mener Solveig og Andreas:

– Barna våre får oppleve at verden er vakker og at andre barn har en hverdag, en familie, en skole og kanskje et kjæledyr, slik som dem selv. Samtidig lærer de at barn i endel land har andre problemer og utfordringer enn dem.

Solveig utdyper:

– Jeg tror vi kan snakke med barn om det meste, også om det som er vanskelig i verden. *Vidunderpost* gir oss noen pedagogiske hjelpemidler der; en mulighet til å ta opp med barna hvordan verden egentlig ser ut.

”

«*Vidunderpost* greier å gå bak vårt vestlige utgangspunkt og har ikke et ovenfra og ned-blikk på andre mennesker og kulturer. Det viktigste er imidlertid de nye barna vi møter hver gang: ansiktene og fortellingene om livene deres.»

SOLVEIG KORUM

Hun synes det er fine historier som fortelles:

– *Vidunderpost* greier å gå bak vårt vestlige utgangspunkt og har ikke et ovenfra og ned-blikk på andre mennesker og kulturer. Det viktigste er imidlertid de nye barna vi møter hver gang: ansiktene og fortellingene om livene deres. *Vidunderpost* snakker til barn på en personlig, nær og tillitsfull måte som engasjerer dem. Signe og Amund føler virkelig at de har fått venner andre steder i verden. Barna de får høre om lever videre med oss i hverdagen vår.

Mens mamma prater henger Signe opp klistrebildet fra Kambodsja på tavla si. Amund er ferdig med oppgavene og øver seg på å telle til 10 på khmer. Snart er det middag, og Amund tenker tilbake på Siraj, gutten fra forrige *Vidunderpost* fra Italia.

– Siraj har pizza som favorittmat – det har jeg også! Håper vi får pizza til middag i dag!

Og med et lurt smil teller han til 10 på italiensk.

REDD BARNAS ILDSJEL

Hvem:

Yngvil Berg (42)
Er fra og bor i Trondheim
Jobber som lærer

Hvorfor:

Er med i asylmottaks-
gruppa i Trondheim

-JEG ØNSKER Å BIDRA I PRAKSIS

1

Hva gjør dere i asylmottaksgruppa?

–Vi er et godt organisert lag som jobber systematisk for å gi barn trygge og gode opplevelser. I gruppa jeg er med i, tar vi med barn fra asylmottaket på aktiviteter hver uke. Vi spiller spill, lager vafler, jobber med leire, koser oss med musikk og dans eller leker morsomme leker. Eller vi møtes i sentrum og reiser til et hyggelig sted, som en åpen bondegård, et interessant museum eller lekeland. Vi har også vært på kino og teater med barna.

2

Hva skjer nå i koronaens tid?

–Det har vært litt vanskelig. I perioder har vi måttet stenge og har ikke hatt aktiviteter i det hele tatt – det har ikke vært mulig. Nå åpner vi forsiktig opp. Det er viktig at nyankomne barn får en god opplevelse av å være her, at de møter lokale folk og at de får være med på det som skjer. Selv om det ikke er så mye for tiden.

3

Hvordan reagerer barna på aktivitetene?

–Det er lett å se at barna gleder seg over aktivitetene og det å bli tatt med på noe morsomt i lokalsamfunnet. Jeg får masse takknemlighet tilbake – det er veldig meningsfylt! Dessuten har jeg bodd flere år i utlandet, og vet hvordan det er å være fremmed og ny et sted.

4

Hva motiverer deg?

–Jeg vil at alle barn skal få en trygg barndom med gode opplevelser. Derfor er jeg frivillig i Redd Barna. Som voksen kan man velge sitt eget liv, men det kan ikke barn. Riktignok har de rettigheter som skal sikre dem en trygg oppvekst, men for barna er det her og nå som gjelder. Jeg ønsker å bidra til dette i praksis; gjøre noe for barna i byen.

5

Hva tenker du om Redd Barnas engasjement for asylbarna?

–At organisasjonen har et tydelig perspektiv på barna som trenger støtte. Jeg stoler på Redd Barna!

«Jeg vil at alle barn skal få en trygg
barndom med gode opplevelser.
Derfor er jeg frivillig i Redd Barna.

YNGVIL BERG

DET SKJER I NORGE

FILMKVELD I NORD

TROMSØ

Språk, Lek og Fritid-gruppa i Redd Barna Tromsø arrangerte tidligere i vår filmkveld sammen med Tromsø Barnefilmklubb. De frivillige fra Redd Barna inviterte med barnefamilier tilknyttet voksenopplæringa i Tromsø på kinovisning. Barna fikk godtepose og medlemskap i filmklubben, som betyr at familiene kan dra gratis på filmklubbens visninger hver lørdag fram til sommeren. Selv om det er pandemi, er det viktig for Redd Barna å opprettholde vårt aktivitetstilbud for barn, så framtidig det er smittevernmessig forsvarlig. Barn i sårbare livssituasjoner har stort behov for aktivitet under pandemien, og vi følger selvsagt strenge smittevernrutiner.

SYR FOR REDD BARNA

GAVER

Har du lyst å gi et barn du er glad i en vakker gave, som samtidig er en gave til Redd Barna? Liv Holmen syr nydelige, unike, egendesignede barneklær til inntekt for Redd Barna. Søte kjoler til festbruk. Gensere, sparkebukser og strømpebukser til kjølige dager. Bukser og tunikaer. Alle plagg har nøye avstemte farger og pyntes med knapper, lisser og blonder der det passer. Alt du betaler for plagget går rett til Redd Barna.

Liv Holmen legger ut bilder av klærne på Facebook og Instagram etter hvert som de blir ferdige. Her kan de også bestilles. Også på e-post og mobil.

Facebook: Laget av Liv

Instagram: lagetavliv

Betalingen foregår på Vipps, rett til Redd Barna.

FOTO: LUCA KLEVE-RUUD/REDD BARNA

FOTO: NORGES HÅNDBALL FORBUND

HEDER TIL KARI AALVIK GRIMSBØ

FIKK PRIS

Redd Barnas aktivitetskoordinator i region midt, Kari Aalvik Grimsbø, er også en kjent håndballspiller. Nå er hun hedret med Håndballstatuetten, en utmerkelse som tildeles etter endt håndballkarriere, der spilleren må ha vært en fremragende spiller og ha representert norsk håndball med heder. I løpet av 13 år, fra 2005 til 2019, spilte Kari Aalvik Grimsbø 173 landslagskamper for de norske håndballjentene. Hun er tidenes mestvinnende landslagsspiller med blant annet ni mesterskapsgull. Kari har blant annet tatt OL-gull med håndballjentene i 2008 og 2012. I tillegg har hun to VM-gull og fem EM-gull fra tiden som målvakt på landslaget. Hun har også vunnet tre Champions League-gull med klubblaget Gyør. Kari la opp som profesjonell håndballspiller i fjor sommer, og har siden september jobbet som aktivitetskoordinator i Redd Barna med base i Trondheim.

MØTEPlass FOR UNGE

OSLO

Ung Bjørndal er et ungdomsforum på Bjørndal i Oslo, som drives av Bydel Søndre Nordstrand i tett samarbeid med Redd Barna. Ønsket er å styrke deltakernes opplevelse av og mulighet til å påvirke eget liv, nærmiljø og samfunn som helhet, og være en møteplass for lokale ungdommer der de kan organisere seg og drive lokalt endringsarbeid. Målet er å skape åpne møteplasser, temakvelder, workshops, cafeer, kampanjer og lokal frivillighet. Ung Bjørndal er en del av Redd Barnas nye satsning på «inkludering og gode levekår for alle barn» og bygger på en programmodell fra svenske Rädda Barnen kalt «På like vilkår». I midten av bildet ser vi Ikram Hammani, forumleder i Ung Bjørndal.

REDD BARNA MILJØFYRTÅRN- SERTIFISERT

MILJØ

Redd Barna har nå et bevis på at organisasjonen er miljøbevisst og jobber systematisk med å få ned sitt klimaavtrykk.

–Vi er veldig stolte over å ha blitt Miljøfyrtårn. Dette viser at vi tar klimaproblematikken på alvor. Når vi forventer at andre skal bli mer klimabevisste, må vi ha orden i eget hus. Sertifiseringen fra Miljøfyrtårn er et bevis på det, sier generalsekretær Birgitte Lange. Redd Barna arbeider med klimatiltak på mange fronter: I programarbeid, i påvirkningsarbeid, med finansiering av klimatiltak og i egen virksomhet. Miljøfyrtårn-sertifiseringen omfatter egen virksomhet, det vil si det systematiske arbeidet ved hovedkontoret i Oslo og de fem regionkontorene.

–Redd Barna har tatt et krafttak for å bli mer miljøbevisste. At dette har resultert i et Miljøfyrtårn-sertifikat er inspirerende, og motiverer til videre systematisk innsats for klimaet, sier Birgitte Lange.

EN FRITID UTEN FORDOMMER

Hvilke fordommer kan barn med nedsatt funksjons-
evne møte når de skal delta på fritidsaktiviteter?
Hva som må gjøres for at alle barn skal få oppfylt sin
rett til lek og fritid, uavhengig av funksjonsevne?
Disse to spørsmålene står sentralt for dem
du får møte på de neste sidene.

TEKST: ELIN TOFT

Undervurdering, barnsliggjøring og manglende forventninger. Dette forteller barn og unge med nedsatt funksjonsevne i Norge om, går det fram av en ny Redd Barna-rapport. Samtidig har covid-19 ført til store problemer verden over for en sårbar gruppe barn.

– Redd Barna har snakket med unge som forteller oss at fordommer gjør at de skammer seg, at de føler seg i veien, og at de ikke passer inn. Fordommene våre for-

sterker utenforskapet som mange barn opplever, og bidrar til at barns rettigheter brytes, sier Redd Barnas generalsekretær Birgitte Lange.

Redd Barna retter i vår søkelyset på forholdene for barn og unge med funksjonsnedsettelse, både i Norge og internasjonalt. Blant annet ble erfaringsrapporten *Fritid for alle – uten fordommer. Fortellinger om fritid for barn og unge med funksjonsnedsettelse* nylig lansert. Her er mange ulike stemmer samlet for å gi et tydeligere bilde av hvordan barn og unge med funksjonsnedsettelse opplever sin situasjon i Norge.

MÅ ENDRE HOLDNINGER

– Til tross for at Norge har på plass politiske ambisjoner, dokumenter og løfter som skal sikre alle barn mulighet til å delta, vet vi at barn med nedsatt funksjonsevne er mindre sammen med jevnaldrende enn andre barn.. Dette gjelder både i organiserte aktiviteter og i uorganisert fritid hjemme. For å sikre at alle barn får delta er det behov for politisk vilje, prioriteringer og penger. Men vi trenger også økt kunnskap og større bevissthet, særlig nå under pandemien. Barn og unge etterlyser at vi voksne, enten vi er foreldre, lærere, trenere, poli-

”

Jeg opplevde at det var mange andre som visste best, og at man sjelden ble spurt selv. At det alltid var noen andre som hadde en tanke om hva som var best for meg.

UNG VOKSEN I PROSJEKTET

tikere eller kommunalt ansatte øker vår kompetanse og bevissthet om hvordan vi skal sikre at fritiden er tilpasset alle barns behov, sier Birgitte Lange. Hun legger til:

– Redd Barna håper at vi, både som samfunn og enkeltpersoner, kan ta på alvor det viktige arbeidet med å motvirke fordommer og diskriminering. For å kunne endre handlinger må vi endre holdninger. Og ikke minst må vi lytte mer til barn og unge selv. Barn med funksjonsnedsettelse har erfaring med diskriminering og manglende tilrettelegging, og de kan fortelle oss hva som er gode løsninger for at alle skal få delta.

HAR FÅTT DET VERRE

Det er på langt nær bare i Norge at barn og unge med funksjonsnedsettelse møter problemer og fordommer. Covid-19 har drastisk forverret livet til millioner av barn med funksjonsnedsettelse, særlig i lavinntektsland, forteller Marius Rohdin Karlsen, som er seniorrådgiver for inkludering av barn med funksjonsnedsettelse i Redd Barna.

En ny global studie fra internasjonale Redd Barna viser hvordan barn med funksjonsnedsettelse har fått det betydelig verre sammenliknet med andre barn.

– Dette har vært mulig fordi man har brutt ned dataene på funksjonshemming, som gjør det mulig å sammenligne på tvers.

Resultatet er ny kunnskap om hvordan funksjonshemmede barn faller utenfor: De får ikke tilgang til de samme mulighetene som andre barn som følge av pandemien og restriksjoner, sier Karlsen.

Over 13 000 barn i alderen 11 til 17 år og i overkant av 31 000 foreldre deltok i studien, som er gjennomført i 46 land. Her er blant annet familienes økonomi, helse og ernæring, utdanning og læring, psykososialt miljø og vold hjemme undersøkt.

LITE SKOLE OG MERVOLD

Studien viser at pandemien er en ekstra stor psykisk og sosial belastning på barn og foreldre med funksjonshemminger. Usikkerheten rundt pandemien har gjort livssituasjonen til familier med barn med en funksjonsnedsettelse ytterligere usikker. Dette har ført til mer bekymring og psykisk stress, som igjen har resultert i mer vold. Tre ganger så mange barn med en funksjonsnedsettelse melder om vold i hjemmet sammenliknet med andre barn.

Barna forteller i undersøkelsen at de leker mindre under koronapandemien, ikke ser vennene sine og at hele 44 prosent sover dårligere. Også læringen lider. Før pandemien mistet mange barn med funksjonsnedsettelse viktig skolegang – faktisk var over halvparten dem aldri på skolen før pandemien.

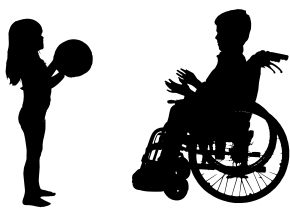
– Nedstengning av skolene og hjemme-

Marius Rohdin Karlsen er seniorrådgiver for inkludering av barn med funksjonsnedsettelse i Redd Barna.

skole har ført til nye barrierer i tilgangen til læring. Dataene viser blant annet at dobbelt så mange jenter med funksjonsnedsettelse ikke har tilgang til internett og nettbasert læring, sammenliknet med andre jenter. Også i de tilfellene der familien har datamaskiner, TV og radio ser vi at jenter med funksjonsnedsettelse stiller bakerst i køen og ikke blir prioritert, forteller Karlsen. Innsikten fra Redd-Barnas største studie på feltet noensinne må føre til handling, mener han:

– Covid-19 har satt utviklingen i mange fattige land tiår tilbake, og for barna med funksjonsnedsettelse har dette året gått fra ille til verre. Både myndigheter og vi som bistands- og nødhjelpsorganisasjoner må sørge for at barn med funksjonsnedsettelse blir sett og lyttet til.

Fakta om barn med nedsatt funksjonsevne

► Barn med nedsatt funksjonsevne omfatter flere ulike grupper, inkludert barn med nedsatt synsfunksjon, barn med nedsatt bevegelsesfunksjon, barn med nedsatt hørselsfunksjon, barn med nedsatt kognitiv funksjon og barn med psykososiale funksjonsnedsettelse.

► Flere barn med kroniske sykdommer kan også oppleve funksjonshemninger.

► Felles for de ulike gruppene er mer utsatthet for fysiske, sosiale og holdningsmessige barrierer. Dette kan gjøre det vanskelig for dem å delta i samfunnet på lik linje med andre, for eksempel i organiserte fritidsaktiviteter.

Dette sier loven

► Ifølge FNs barnekonvensjon artikkel 31 og norsk lov har alle barn og unge rett til hvile, lek og fritid. Denne rettigheten tydeliggjøres gjennom konvensjonen til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), som eksplisitt sier at det skal sikres at «barn med nedsatt funksjonsevne har samme mulighet til å delta i lek, fornøyelser, fritidsaktiviteter og idrettsaktiviteter, og de aktivitetene som finner sted på skolen». Og gjennom *Fritidserklæringen* har regjering, kommuner og frivilligheten forpliktet seg til å sikre at alle barn og unge får oppleve mestring og fellesskap på fritiden.

Redd Barnas med egen kampanje

Redd Barnas kampanje *#FritidUtenFordommer* handler om hvordan fordommer stenger barn med nedsatt funksjonsevne ute fra fritiden. Filmene til høyre her er en del av denne kampanjen.

Les mer her:

reddbarna.no/lek-og-fritid/

TRE STERKE KAMPANJE-FILMER BASERT PÅ SANNE HISTORIER

Filmskaper Mari Storstein har laget tre kortfilmer som forteller hva som skjer når barn og unge stenges ute fra fellesskap med andre. Filmene vises som en del av Redd Barnas kampanje mot diskriminering av unge med funksjonsnedsettelse.

Se filmen her

Hold mobilkameraet ditt over denne QR-koden for å se filmen:

SKOLEBALLET: Endelig har kvelden Lisa og venninnene har gledet seg til, kommet; årets skoleball. Forventningene er store. Er det i kveld hun skal kysse med den søte gutten i klassen?

Se filmen her

Hold mobilkameraet ditt over denne QR-koden for å se filmen:

DANSETIMEN: Ingrid gleder seg til å begynne på dans sammen med vennene sine, men de voksne fra kommunen mener at en jente som henne ikke burde danse.

Se filmen her

Hold mobilkameraet ditt over denne QR-koden for å se filmen:

SKIDAGEN: Tobias ser frem til skidag sammen med klassen, men dagen blir en helt annen enn han har sett for seg. Lærerne mener nemlig at han burde ha et eget opplegg.

FOTO: PRIVAT

”

«Jeg kjente meg som et objekt med produksjonsfeil, og gjennom oppveksten skammet jeg meg unødvendig mye.»

MARTINE ELIASSEN

— DET ER SAMFUNNET, OG IKKE MEG, DET ER NOE GALT MED

Martine Eliassen er prosjektleder for Redd Barnas rapport *Fritid for alle – uten fordommer. Fortellinger om fritid for barn og unge med funksjonsnedsettelse*. Her forteller hun fra sin egen barne- og ungdomstid.

«Jeg var ei lita jente med store drømmer, høye ambisjoner og klare mål. Når jeg ble stor, skulle jeg bli statsminister. Jeg skulle bestemme hvordan samfunnet skulle være – akkurat som jeg bestemte hjemme. Men da jeg begynte i barnehagen, endret det seg. De voksne hadde satt merkelapper på meg som skulle definere hvem jeg var, og hva jeg skulle bli. Jeg ble for dem et barn med spesielle behov, et barn som trengte ekstra omsorg, et barn som skulle snakkes om, men aldri til – bare fordi jeg satt i rullestol. Jeg kjente meg annerledes. Jeg kjente meg som et objekt med produksjonsfeil, og gjennom oppveksten skammet jeg meg unødvendig mye.

Jeg skammet meg fordi jeg ikke fikk ha gymtimene sammen med de andre i klassen, men måtte trene på treningsrommet sammen med assistenten min. Jeg skam-

met meg da jeg ikke fikk gå på turn med vennene mine, men gikk på malerverksted, fordi jeg fikk høre at det passet bedre for sånne som meg. Jeg skammet meg da jeg ikke kom ned til ungdomsklubben, fordi de ikke hadde rampe. Jeg skammet meg da jeg måtte ha med mamma på klasseturer, fordi jeg ikke fikk assistent. Hver gang jeg møtte disse barrierene, fikk jeg et slag i magen og en tro på at det var noe galt med meg.

I dag som 30-åring kjenner jeg også på skam, ikke fordi jeg tror det er noe feil med meg, men fordi diskrimineringen og utestengelsen av funksjonshemmede barn forsetter. I dag må funksjonshemmede barn velge mellom å dusje og å dra på kino med venner, fordi de ikke har nok timer med assistanse. Barn i rullestol får ikke gå på skolen med vennene sine fordi 80 % av skolene i Norge ikke er ordentlig tilrettelagte. Funksjonshemmede barn får ikke være med på klasseturer, og må ha et eget opplegg sammen med en assistent. De kommer seg ikke inn på fritidsklubber, fordi foran inngangen er det en trapp.

Hver dag hele året diskrimineres barn og unge med funksjonsnedsettelse. Men vi ser ikke denne diskrimineringen, for den er så vanlig og internalisert i oss. Vi legger skylden på rullestolen eller mobili-

tetsstokken i stedet for de samfunnsskapte barrierene som skaper utestengelsen. Konsekvensene er at barn lærer at barn med nedsatt funksjonsevne tilhører et B-lag, og at det er helt greit å holde disse barna utenfor. En av tre funksjonshemmede barn kommer til å møte hatefulle ytringer. Utenforskapet forsetter, og funksjonshemmede barn blir vant til å kjenne seg til bry, bli avvist, ikke føle seg velkommen og føle seg som et objekt med en produksjonsfeil.

Du som leser dette – du har et ansvar for å ta stilling til hvilket samfunn du ønsker at barn skal vokse opp i. Du kan velge å snakke over hodet på funksjonshemmede barn og sette merkelapper på dem uten å kjenne dem, eller du kan snakke med barna og lytte til hva de drømmer om og hva de ønsker. Du kan velge å arrangere aktiviteter i utilgjengelige bygg, eller du kan finne et bygg der alle kommer inn. Du kan velge å ta barn ut av fellesskapet for å ha egne opplegg når resten av klassen har aktivitetsdag, eller du kan tilrettelegge aktiviteten som foregår i skoletiden, slik at alle kan være med. Det er ikke alltid det skal så mye til. Men det du trenger, er et ønske om å gi alle barn mulighet til å delta. Et ønske om å forandre samfunnet for framtidens barn.»

”

I dag må funksjonshemmede barn velge mellom å dusje og å dra på kino med venner, fordi de ikke har nok timer med assistanse.

MARTINE ELIASSEN

FOTO: PRIVAT

– Hver dag hele året diskrimineres barn og unge med funksjonsnedsettelse. Vi lærer at barn med nedsatt funksjonsevne tilhører et B-lag, og at det er helt greit å holde disse barna utenfor, sier Martine Eliassen. Hun veksler mellom å gå ved hjelp av staver og å sitte i rullestol.

Forteller sine historier

I arbeidet med den nye erfaringsrapporten *Fritid for alle – uten fordommer* har Redd Barna, i samarbeid med Norges Handikapforbund, snakket med dem det gjelder. Ungdommer og unge voksne med både synlige og usynlige funksjonsnedsettelse forteller sine historier i 30 dybdeintervjuer. Målet er å finne ut mer om deres opplevelse av fritiden i barndommen: Hva var bra med fritiden? Hva var mindre bra? Og hvilke tanker har de om hva som må bli bedre? I tillegg til dybdeintervjuene har vi hatt samtaler med foreldre til barn med funksjonsnedsettelse, samt gjennomført en kort digital spørreundersøkelse om temaet blant 33 ungdommer og unge voksne.

—**ANNERLEDES** **BETYR IKKE AT** **DET ER FEIL**

▲ **BIRGIT SKARSTEIN,**
norsk paralympisk idrettsutøver, samfunnsprofil
og sosial entreprenør

Når det er noen som mener at jeg ikke kan danse, eller ikke har en danse kropp, så tenker jeg at svaret mitt må være: Jo, det har jeg. Og det har du òg. Vi har faktisk fem millioner danse kropp i Norge, og det dansegulvet er stort nok for alle sammen.

Bare fordi det er annerledes, betyr ikke det at det er feil. Det er annerledes.

Hvem har sagt at fotarbeid er nødt til å være på ankene? Det må ikke det! Fotarbeid er å flytte underkroppen sammen med en dansepartner eller i forhold til en dansepartner. Og det andre er jo at dans er jo så mye mer!

Dans er flyt, det er samspill, det er tilstedeværelse, det er følelser, det er takt, det er rytme. Jeg tror vi har så mye mer vi kan se på og drømme etter, enn bare hvordan man knekker i knærne.

Jeg har ikke tenkt å unnskyld meg for å være med og danse!

◀ **MARI STORSTEIN,**
filmskaper og vinner av Redd
Barnas barnerettighetspris

—**DET STARTER** **I BARNDOMMEN**

Det starter i barndommen, det starter når du ikke får gå på den samme skolen som vennene dine, og det starter når du blir sendt bort på avlastning fordi du ikke får assistenter til å bo hjemme med familien din. Når du ikke får vært sammen med vennene dine etter skolen, når du nektes å være med på fritidsaktiviteter. Det starter når du stenges ute fra fellesskapet. Kun fordi du er deg. Hver gang denne diskrimineringen skjer, blir man litt mindre. Det tar noe fra deg. Hver eneste gang.

STILL FEM KRAV TIL KOMMUNEN DIN

Å få være med på fritidsaktiviteter gir barn tilhørighet, fellesskap og mestringsfølelse. Holdes barn og unge utenfor der du bor? Krev at kommunen din gjør noe med det!

1

Ikke diskriminer barn

Barnekonvensjonen artikkel 2 sier at ingen barn skal diskrimineres, uansett hvem de er, hvor de kommer fra, eller hvilken funksjonsevne de har. Manglende kunnskap kan føre til forskjellsbehandling og diskriminering. Sørg for å få god kunnskap om hvem barna er, hva de trenger, og hva de har lyst til. Sørg for at ingen ekskluderes fra en meningsfull fritid. Kunnskap er en nøkkel til gode holdninger.

2

Lytt til barn og unge

Lytt til barn og unge og gi dem mulighet til innflytelse. Artikkel 12 i barnekonvensjonen gir barn rett til å gi uttrykk for sine synspunkter i alle saker som angår dem. Når barn og unge får være med og identifisere utfordringer og løsninger, kan vi sammen utvikle treffsikre og bærekraftige tiltak. Legg til rette for medvirkning fra ulike barn og unge, og samarbeid gjerne med barne- og ungdomsrådet.

3

Lag en handlingsplan for inkluderende fritid

Barnekonvensjonen, konvensjonen for mennesker med funksjonsnedsettelse, norsk lov og *Fritidserklæringen* gir alle barn og unge rett til å delta på fritidsarenaen. Men dette må konkretiseres og forankres i kommunens egne planer og tiltak. Det er viktig å samarbeide tett med frivilligheten i dette arbeidet, for å lage helhetlige og langsiktige planer. Sjekk ut www.allemed.no.

4

Sørg for at informasjon og aktiviteter er universelt utformet

Sørg for at lokaler er universelt utformet slik at alle kan delta på lik linje. Ingen barn skal måtte vente på utsiden, enten det er fritidsklubben, gymsalen eller idrettshallen. Sørg også for at informasjon er universelt utformet og finnes på flere språk. Det gjelder både informasjon om aktiviteter og om støtteordninger. Informasjonen bør rettes mot barn og unge, foreldre, fritidsarenaer og voksne som møter barn og ungdom i sitt arbeid.

5

Tilpass transporttilbudet til barns behov

Offentlig transport må være tilgjengelig og tilrettelagt for barns fritid. Kommunen bør kartlegge og utvikle transport basert på barn og unges behov, som er universelt utformet og tilpasset ulike funksjonsevner. Inviter veldig gjerne barn og unge til å være med på en slik kartlegging. Transporttilbudet må ha lave priser og/eller være gratis for barn opp til 18 år. Ingen barn skal stå igjen på perrongen!

Delegatene stemmer under landsmøtet i Bergen i 2018. FOTO: ØYVIND TOFT/REDD BARNA

VEDTAR VIKTIGE SAKER FOR TRE ÅR FRAMOVER

18.– 19. september skal Redd Barna avholde landsmøte. Foreløpig er det planlagt som et fysisk møte i Trondheim. Hvis koronasituasjonen gjør dette umulig, blir møtet holdt digitalt.

Redd Barnas landsmøte er organisasjonens høyeste organ og arrangeres hvert tredje år. Mange prosesser er nå for sommeren godt i gang for å forberede møtet.

Landsmøtet tar opp mange viktige saker for organisasjonen. Blant annet blir hovedstrategi og medlemmenes treårige handlingsplan som skal bidra til de strategiske målene vedtatt. Det skal gjennomføres valg av medlemmer til de sentrale styrende organ og komiteer for de neste tre årene.

Landsmøtets stemmeberettigede skal stemme over de forslagene som blir presentert.

I tillegg til de formelle sakene skal landsmøtet være samlende, og skape glød og entusiasme for Redd Barna og arbeidet for barn.

Hvem deltar i Redd Barnas landsmøtet?

Redd Barna er en frivillig, medlemsstyrt organisasjon. Våren 2021 var medlemmer i Redd Barnas 6 regioner samlet i sine respektive regionmøter. Her ble det valgt til sammen 90 delegater som representerer sin region. Regionens medlemmer nominerte også medlemmer til tillitsverv i sentrale organ mens endelig valg av disse gjennomføres i landsmøtet.

Sentrale tillitsvalgte i styrende organer og medlemmer i komiteene deltar også i landsmøtet.

Totalt har 119 personer stemmerett under årets landsmøte.

Bli med på seminar

Vil du lære mer om hvordan du som medlem kan påvirke Redd Barna? Bli med på et digitalt opplæringsseminar om Redd Barnas landsmøte. Seminaret holdes torsdag 3. juni klokka 18.30-19.30. Her kan dere lære mer om hva et landsmøte er og gjør, og hvordan du som medlem kan påvirke.

Du finner møteinformasjon i dette facebook-arrangementet her: <https://fb.me/e/2uZ5j5iAI>

Bli medlem i Redd Barna

Er du ikke medlem i Redd Barna? Som medlem i Redd Barna får du medlemsfordeler som gjør at du kan påvirke organisasjonen. Send kodeord BLIMED til 2230 for å melde deg inn nå.

FOLK PÅ VEI TIL LANDSMØTE

FREDRIKKE FJELLBERG MOLDENÆS,
Tromsø.

1 Hva gjør du i Redd Barna?
Jeg er leder og frivillig i besøksgruppa i Tromsø, og en av tre representanter fra region nord i medlemsstyre. Jeg er også med på å utarbeide ny handlingsplan for medlemmer i Redd Barna.

2 Har du vært med på landsmøte i Redd Barna før?
Det blir min første gang på landsmøte, og jeg gleder meg!

3 Hvorfor vil du være med på landsmøtet? Hva ønsker du å påvirke?
Det er fint å være én av flere representanter for region nord på landsmøtet, og fremme de sakene som medlemmene i regionen synes er viktige. I tillegg er det givende å være en del av beslutningsprosessen mot ny strategi, og være med på å påvirke hvordan Redd Barna i den kommende perioden skal jobbe for å styrke barns rettigheter. Det er lærerikt, spennende og gøy!

4 Hva er den viktigste saken for deg som skal opp på landsmøtet?
På landsmøtet skal ny strategi diskuteres og da er jeg opptatt av at barns rettigheter kommer tydelig fram og blir prioritert.
Flere grupper av barn trenger Redd Barnas tydelige og modige stemme.
Landsmøtet skal også beslutte treårig handlingsplan for Redd Barnas medlemmer og en viktig sak for medlemmene i region nord og for meg er at vi skal arbeide aktivt og målrettet for å bekjempe diskriminering og rasisme mot barn.

KIM-ALEXANDER
OLSEN RAMNES,
Re i Vestfold

1 Hva gjør du i Redd Barna?
Jeg ble med i Redd Barna Drammen for ikke så altfor lenge siden, men før det satt jeg på stand opp til 10 timer per dag på diverse bibliotek i Vestfold, spesielt under Forstyringsuka og Redd Barna-uka.

2 Har du vært med på landsmøte i Redd Barna før?
Nei, dette blir mitt første.

3 Hvorfor vil du være med på landsmøtet? Hva ønsker du å påvirke?
Jeg ønsker å representere alle de barn og unge med funksjonsnedsettelse samt de medlemmene som havner under denne kategorien.

FOLK PÅ VEI TIL LANDSMØTE

MORTEN GUNNES,
Gimse i Melhus kommune, Trøndelag.

1 Hva gjør du i Redd Barna?

Nå er jeg leder for vårt lille lokallag i Melhus. Gjennomsnittsalderen på medlemmene er blitt høy og vi har ikke lyktes med å få inn nye medlemmer, men vi jobber med det.

2 Har du vært med på landsmøte i Redd Barna før?

Jeg har vært på alle landsmøter siden 1987. Under flere landsmøter var jeg møtedirigent. Gjennom de årene som er gått siden jeg var på landsmøtet i Stavanger i 1987, har jeg vært medlem i alle organer for tillitsvalgte i Redd Barna. Arbeid i organisasjonen har vært lærerikt og interessant. Jeg har truffet og satt pris på kunnskapsrike, engasjerte og gode mennesker - både tillitsvalgte og ansatte i organisasjonen.

3 Hvorfor vil du være med på landsmøtet? Hva ønsker du å påvirke?

Jeg regner med at neste landsmøte blir mitt siste. Jeg ønsker egentlig å oppleve alle de engasjerte menneskene igjen.

4 Hva er den viktigste saken for deg som skal opp på landsmøtet?

Jeg er mest interessert i statuttendringene som blir foreslått. Foran forrige landsmøte var jeg leder for statuttkomiteen. Det blir spennende å se hvilke regler det er nødvendig å gjøre om igjen.

TROND BERGH PEDERSEN,
Stavanger

1 Hva gjør du i Redd Barna?

Jeg er med som frivillig i en aktivitetsgruppe i Stavanger. Vi arrangerer for det meste aktiviteter for barn og familier som bor i Hå mottakssenter.

2 Har du vært med på landsmøtet i Redd Barna før?

Ja, jeg var med på landsmøtet i 2018.

3 Hvorfor vil du være med på landsmøtet? Hva ønsker du å påvirke?

Landsmøtet er en arena hvor du treffer frivillige fra hele landet, det er fint å kunne treffes, dele erfaringer og lære av hverandre. Vi er ikke så stor gruppe med aktive frivillige i Stavanger og da er det nyttig å kunne lære av andre grupper.

4 Hva er den viktigste saken for deg som skal opp på landsmøtet?

Frivillighetsstrategien. Den er viktig for at Redd Barna skal kunne "vokse", og for at vi skal kunne opprettholde aktiviteter i lokalmiljøet.

MONICA BEEDER,
Bergen

1 Hva gjør du i Redd Barna?

Jeg er med i Redd Barna Bergen, hvor jeg blant annet har vært aktiv i besøksgruppen.

2 Har du vært med på landsmøte i Redd Barna før?

Ja, jeg var med på landsmøtet i Tromsø i 2015. Det var veldig givende!

3 Hvorfor vil du være med på landsmøtet? Hva ønsker du å påvirke?

Jeg ønsker å være med på landsmøtet fordi jeg er opptatt av at barn, uansett bakgrunn, skal ha det bra. Jeg er opptatt av at strategien for de neste årene skal gjenspeile dette både politisk og mot det frivillige arbeidet vi gjør

4 Hva er den viktigste saken for deg som skal opp på landsmøtet?

Jeg synes det meste som skal opp på landsmøtet er nyttig, og jeg er spent på statuttendringsforslagene som kommer. Jeg synes både strategien og handlingsplanen for medlemmer er viktigst.

IDRETTE FØLGER OPP *TRYGG PÅ TRENING*

Fem av idrettens særforbund inngår nå samarbeidsavtaler med Redd Barna for å gjøre barn og unge trygge på trening.

På listen over særforbund som slutter seg til samarbeidet står Norges Friidrettsforbund, Norges Rytterforbund, Norges kampsportforbund, Norges basketballforbund og Norges Tennisforbund.

–Det er veldig positivt å se at idretten tar ansvar og løfter temaet internt. Det er tydelig at idrettsforeningene tar overgrep innen idretten på alvor og ønsker å gjøre noe med det, sier seniorrådgiver Elin Langlie i Redd Barna.

I samarbeid med Redd Barna har forbundene utviklet kurset *Trygg på trening med Redd Barna*, som etter planen skal tas i bruk i lokale klubber og idrettslag over hele landet. Som en del av kurset skal

klubbene få tilgang på retningslinjer og beredskapsplaner som skal brukes for å forebygge og avdekke overgrep.

–Vi vet at trygge voksne skaper trygge barn. Kurset skal gi trenere og frivillige kompetanse om hva seksuelle overgrep er, hva man skal gjøre hvis man er bekymret for et barn og hva man kan gjøre for å forebygge seksuelle overgrep i egen klubb, sier leder for Redd Barnas Norgesprogram, Monica Sydgård.

VIL FOREBYGGE OVERGREP

Rundt 93 prosent av alle barn og unge i Norge har vært innom organisert idrett i løpet av oppveksten, ifølge tall fra Ungdata. Sydgård mener at idretten har et spesielt ansvar for å forebygge overgrep mot barn fordi det er en stor og viktig oppvekstarena.

–Seksuelle overgrep mot barn kan skje på alle arenaer hvor barn er. Vi vet at idretten er en arena hvor voksne som har makt og tillit kan misbruke denne posisjo-

nen til å begå overgrep mot barn. Derfor er det utrolig viktig å ha gode og tydelige rutiner for å unngå at personer som tidligere er siktet, mistenkt eller dømt for overgrep mot barn kan komme i posisjon til å gjøre det igjen, sier Sydgård.

Ragnfrid Llano er styremedlem i Norges Friidrettsforbund som årlig tilrettelegger for idrettsaktiviteter for tusenvis av barn og unge. Hun er tydelig på at forbundet vil sette arbeidet med forebygging av overgrep høyt på agendaen i tiden framover.

–Alle barn som er en del av norsk friidrett har vi et ansvar for å ta vare på. Dessverre så er det slik at seksuelle overgrep har skjedd i norsk idrett, og fremdeles skjer, og vi vil bidra til å få en stopp på dette. Gjennom Redd Barna får vi nå økt kompetansetilbudet til klubbene slik at de blir enda mer rustet til å skape en trygg og inkluderende arena for barn på trening, sier Llano.

MINNEORD

Morten Harboe

Professor Morten Harboe døde 1. april, nesten 92 år gammel. Han minnes av universitetskolleger som en bauta i norsk medisin, og en pioner i å etablere medisinsk forskning til Afrika. Han la i tillegg ned et stort arbeid for Redd Barna, både i Etiopia og Norge.

Ideen om å etablere et forskningsinstitutt for lepra i Etiopia vakte ikke interesse i forskningsmiljøer i Norge. Men da Norges fremste immunolog, Morten Harboe, sa seg villig til lede forarbeidet og instituttet med støtte fra Redd Barna i Norge og Rådda Barnen i Sverige samt Norad og Sida, var saken i gode hender. Armauer Hansen Research Institute (AHRI) ble innviet av keiser Haile Selassie i Etiopias hovedstad Addis Ababa i mars 1970.

Med små ressurser innledet Harboe et prosjekt som i

løpet av få år ble et ledende internasjonalt forskningsinstitutt for lepra, og han engasjerte seg i AHRI's videre arbeid i alle år. I år med problemer, ikke minst politiske uvær, reiste Harboe til Etiopia og sikret at AHRI overlevde.

Etter femti år har AHRI vokst fra rundt 20 ansatte til å bli det ledende biomedisinske forskningsinstitutt i Etiopia med 350 ansatte. Instituttet er nå eid av det etiopiske helseministeriet, og er ansvarlig for oppbygging av bioteknologi, klinisk prøving av medikamenter, utdanning av biologiske forskere. For øyeblikket er instituttet en hjørnestein i landets arbeid med koronapandemien. Norad og Sida er fortsatt med, men hovedmidlene til drift kommer nå fra AHRI's suksess i å vinne internasjonale forskningsmidler, og den etiopiske regjeringen satser på stor utbygging av lokaler og kapasitet.

At Morten Harboe sa seg villig til å lede instituttets startfase og siden engasjerte seg sterkt i at instituttet skulle bli en vitenskapelig hjørnestein i Etiopia

og Afrika, og ikke minst oss som ble formet av vårt arbeid ved AHRI, minnes og takker vi ham for. Han var også i en periode president for Redd Barna i Norge, og støttet organisasjonen helt til det siste. Da Morten Harboe ble bisatt i april var ønsket en minnegave til Redd Barna.

Gunnar A. Bjune, Tore Godal og Bjørn Myrvang

VIL HJELPE BARN TRYGT TILBAKE TIL SKOLEN

De har alltid følt ansvar for gode, lokale tiltak. Nå utvider NorDan ansvarsfølelsen ut over landegrensene ved å bli hovedsamarbeidspartner for Redd Barna.

TEKST: ELIN TOFT

– Vi er lokalisert ute i distriktene og har fabrikker på mindre steder. Det ligger i vår natur å støtte dem som trenger det. Nå tar vi dette videre ut av landet.

Slik forklarer konsernsjef Tore Rasmussen NorDans beslutning om å støtte Redd Barnas skoleprosjekt *Safe Back to School*.

Bedriften gir én million kroner i året de neste tre årene til prosjektet som skal få sårbare barn tilbake på skolebenken etter pandemien.

INSPIRASJON FRA SVERIGE

Det var Tore Rasmussens farfar som for 95 år siden startet det som i dag er NorDan. Det begynte som et lite enmanns snekkerverksted, og har gjennom nesten hundre år med opp- og nedturer vokst seg til å bli et stort og solid internasjonalt konsern med 12 fabrikker og 2200 ansatte i åtte land.

Hovedvirksomheten ligger i Moi i Rogaland. I dag produserer NorDan i hovedsak vinduer og dører, både for et norsk og et

internasjonalt marked, og i fjor var omsetningen på 3,4 milliarder kroner.

Markedsdirektør Johannes Rasmussen er også etterkommer av grunnleggeren, og bærer farfarens navn. Han forteller at NorDan Sverige i 2020 inngikk partnerskap med svenske Rädda Barnen, og at erfaringene derfra har vært til inspirasjon for morselskapet.

– Vi har fått veldig gode tilbakemeldinger fra vår svenske datterbedrift. Samtidig har Redd Barna et solid og godt renommé. Det er ikke noe tull med Redd Barna – alle har et positivt inntrykk av organisasjonen, sier han.

Begge parter er representert i flere av de samme landene og kan engasjere NorDan

FOTO: HUGH KINSELLA CUNNINGHAM/REDD BARNA

Det er dypt bekymringsfullt at pandemien har ført til en global utdanningskrise, mener ledelsen i NorDan. Nå gir de én million kroner i tre år for å støtte Redd Barnas arbeid for å få sårbare barn tilbake til skolebenken.

og Redd Barna nasjonalt for å styrke det lokale engasjementet.

UTDANNER EGNE ANSATTE

Før NorDan gikk inn i et samarbeid med Redd Barna på konsernnivå ville konsernledelsen vite hva de andre internasjonale datterselskapene og de ansatte mente om å gå inn i et humanitært engasjement. De låste seg ikke til Redd Barna, men hadde også andre organisasjoner på listen.

–Vi fikk ingen negative tilbakemeldinger, sier Tore Rasmussen, - jeg tror egentlig ikke en eneste ansatt på noe nivå ville vendt tomme ned for dette partnerskapet.

For NorDan føyer engasjementet i *Safe*

FOTO: NORDAN

Johannes og Tore Rasmussen i NorDan tror samarbeidet med Redd Barna vil gjøre de ansatte stolte.

Back to School seg inn i mange års engasjement for utdanning og opplæring. Bedriften har stort fokus på intern opplæring, og driver blant annet sin egen fagskole for lærlinger ved fabrikkene på Moi. Her får de unge fire års arbeidspraksis samtidig som de får faglig skolerung og opplæring. De siste 20 årene har 350 ansatte tatt fagbrev ved siden av jobben, og ved de fire norske fabrikkene har i dag 60 prosent av de ansatte fagbrev.

–Det er selvsagt viktig for bedriften vår at vi har dyktige og utdannede arbeidere. Samtidig ser vi at det å ha utdanning og fagbrev har stor verdi for den enkelte. Det gir trygghet og selvtilitt, sier Johannes Rasmussen.

VIL GI ENERGI OG SAMHOLD

Den samme tryggheten ønsker NorDans ledelse at barn som nå har mistet skolegang også skal få oppleve. At verden har blitt sendt på hodet inn i en global utdanningskrise og 10 millioner barn risikerer å bli stående utenfor skolen for godt, mener de er dypt bekymringsfullt.

–Når barna snart skal tilbake til skolen, gjelder det å få med alle. Ikke minst har jenter og kvinner i en del land det veldig vanskelig under pandemien. Vi håper at støtten fra NorDan kan bidra til at flere jenter og andre grupper som har det særlig tøft nå kan få komme tilbake til skolebenken, sier Johannes Rasmussen. Han trekker også fram FN's bærekraftsmål, som bedriften er opptatt av og har en strategi for.

–Dette er en ganske omfattende «pakke», og støtten vår til Redd Barna er et ledd i denne satsingen, sier han.

Nå skal det nye samarbeidet mellom NorDan og Redd Barna ruller ut i bedriften. De to blad Rasmussen ser fram til å ta

”

Når barna snart skal tilbake til skolen, gjelder det å få med alle. Ikke minst har jenter og kvinner i en del land det veldig vanskelig under pandemien.

JOHANNES RASMUSSEN.

i bruk mange ulike plattformer for å engasjere de ansatte.

–Vi ønsker selvsagt å gi noe til barn gjennom Redd Barna ved å inngå dette partnerskapet. Samtidig tror vi at vi får noe igjen. Samarbeidet med Redd Barna vil gjøre de ansatte stolte. Når vi får rullet dette ut innad i bedriften, tror vi det vil gi oss både energi og samhold, sier Tore og Johannes Rasmussen.

Les mer om Safe Back to School på side 14-15

Dette er NorDan

NorDan ble grunnlagt på Moi i Rogaland i 1926, og er i dag en betydelig produsent av dører og vinduer i Europa. Konsernet hadde i 2020 totalt 12 fabrikker og virksomhet i 8 land, cirka 2200 medarbeidere og en omsetning på cirka 3,4 milliarder norske kroner.

REDD BARNA MENER

BARN TRENGER BESKYTTELSE PÅ NETT

«Et stort og voksende kriminalitetsområde». Slik beskrev Kripas den seksuelle utnyttelsen av barn og unge på internett – før pandemien traff oss. Nå, midt under pandemien, har Interpol, forskere og hjelpelinjer for barn og unge varslet om en økning i nettovergrep mot barn. Barn blir utsatt for grove seksuelle overgrep uten at det blir oppdaget.

Dette kan vi ikke sitte stille og se på! Seksuelle overgrep på nett foregår på mange måter. Noen ganger sitter barn alene foran skjermen og blir lurt, manipulert og truet til å gjennomføre seksuelle handlinger. Andre ganger er det mer

organisert; for eksempel kan en overgriper sitte foran PC-skjermen sin hvor som helst i verden og kobles til en voksen som selger bilder av barna sine, eller til og med utfører seksuelle overgrep direkte overført og på instruks.

At stadig flere barn utsettes for slike overgrep, har ikke ført til økt innsats for å bekjempe dem. Derimot forteller Interpol at pandemien fører til at etterforskningsarbeidet blir vanskeligere.

Dette betyr at internett er et frirom for seksuelle overgrep mot barn. Faren for å bli oppdaget er forsvinnende liten. Barn blir utsatt for grove seksuelle overgrep uten at det blir oppdaget eller at de får den

beskyttelsen de har krav på.

Rettigheter må også gjelde på nettet

Det er 30 år siden internett ble allemannseie, og fortsatt fungerer det som et frirom for utnyttelse av barn. Én av tre internettbrukere verden over er barn. Barn bruker internett for å få viktig informasjon, få undervisning når skolen er stengt eller for å delta i fritidsaktiviteter. Dette har FNs barnekomité nå tatt på alvor: De har utarbeidet en såkalt generell kommentar som fastslår hvordan stater er forpliktet til å beskytte barn og innfri barns rettigheter – også på nettet. Den generelle kommentaren fastslår at det trengs endringer i

lovverk, målrettede nasjonale tiltak, mer forskning og økte ressurser.

Dette bygger på solid kunnskap. FNs barnekomité har snakket med over 700 barn fra 27 land de siste årene, i tillegg til forskere, eksperter og sivilsamfunnsorganisasjoner.

Internett – et frirom for overgripere

Redd Barna venter utålmodig på at Justis- og beredskapsdepartementet skal legge fram en strategi for å forebygge nettrelaterte overgrep mot barn. Vi i Redd Barna forventer at regjeringen med dette styrker innsatsen for å bekjempe seksuelle overgrep mot barn.

”

Internett har altfor lenge vært et frirom for overgripere. Nå må Erna Solberg og statsledere verden over vise barn at rettighetene deres gjelder overalt – også på internett.

Det må gjøres mer for å hindre spredning av bilder og filmer som dokumenterer seksuelle overgrep mot barn, uansett hvor barna bor. Vi må finne ut hvem disse barna er, og sikre at de får hjelp og beskyttelse. Dette krever økt internasjonalt samarbeid. Samtidig må det skje forebyggende arbeid i barnas lokalsamfunn, enten det er i en norsk kommune eller i en liten bydel i Manila.

Barn og voksne trenger opplæring

FNs barnekomité har sagt sitt. Nå må Norge sette i verk tiltak som gir barn, foreldre, lærere og andre fagfolk god opplæring om hva nettrelaterte overgrep er, og hvordan barn best mulig kan møte farene på nett.

Redd Barna mener at det må etableres et eget senter for forskning om barns rettigheter, digitalisering og samfunn. Det er viktig at alle som jobber med å lage løsninger for å beskytte barn, først snakker med barn. Norge må også engasjere seg i de negative konsekvensene av et EU-direktiv som står i veien for at teknologiselskap skal kunne bekjempe overgrep mot barn.

Internett har altfor lenge vært et frirom for overgripere. Nå må Erna Solberg og statsledere verden over vise barn at rettighetene deres gjelder overalt – også på internett.

Hilsen
Birgitte Lange
generalsekretær i
Redd Barna

TAKK TIL VÅRE HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE

accenture

Accenture støtter Redd Barna globalt med å etablere opplæringsprogrammer og bruke ny teknologi for at ungdom kan få kunnskapen de trenger for å komme seg i jobb.

BDO

BDO støtter Redd Barnas arbeid med utdanning, samt vårt arbeid i Norge. I tillegg bidrar BDO med pro bono-arbeid.

Dressmann

Dressmann støtter prosjektet Work2Learn i Bangladesh, som gir unge i tekstilindustrien yrkesutdanning.

Let's Build

Let's Build støtter utdanning for barn og unge i Etiopia og Uganda.

Wiersholm

Wiersholm støtter Redd Barnas arbeid for barns rettigheter. Advokatfirmaet bidrar med juridisk kompetanse, pro-bono arbeid og prosjektstøtte.

NorDan

NorDan støtter vår internasjonale kampanje *Safe Back to School* som vil hjelpe flest mulig barn tilbake til skolebenken etter Corona-nedstenging. Alternativet for millioner av barn er barnearbeid og barneekteskap og et liv uten noen form for skolegang.

SAMARBEIDSPARTNERE

essity

**DISCOVERY
NETWORKS
NORWAY**

**finans
FORBUNDET**

**IKANO
BANK**

LERØY

Kantega

NYCO/PLUS

M
MALLING & CO

TID FOR BASAR

Sommerhalvåret er basartid, også i år! Men i 2021 må det kanskje gjøres litt annerledes noen steder på grunn av korona-restriksjoner. Mathilde og Matilde er naboer og 8 år gamle. De ville så gjerne samle inn penger til Redd Barna og fant ut at de kunne samle inn panteflasker i nabolaget. Etter iherdig innsats har de samlet inn 651,- kroner. Pengene som barn i Norge samler inn gjør stor forskjell, og 100% går til Redd Barnas arbeid for barn. Se her for inspirasjon og flere ideer: www.reddbarna.no/du-kan-bidra/basar/